

Službeni list

Europske unije

C 307

Hrvatsko izdanje

Informacije i objave

Godište 66.

31. kolovoza 2023.

Sadržaj

I. Rezolucije, preporuke i mišljenja

PREPORUKE

Europski odbor za sistemske rizike

2023/C 307/01	Preporuka Europskog odbora za sistemske rizike od 6. srpnja 2023. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (ESRB/2023/4)	1
---------------	---	---

II. Informacije

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2023/C 307/02	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.10862 – OLIN / MITSUI / BWA JV) ⁽¹⁾	17
2023/C 307/03	Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji (Predmet M.11065 – SAMSKIP / DUISPORT / TX LOGISTIK / ZIEL TERMINAL) ⁽¹⁾	18

III. Pripremni akti

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

2023/C 307/04	Mišljenje Europske središnje banke od 5. srpnja 2023. o izmjenama okvira Unije za upravljanje krizama i osiguranje depozita (CON/2023/19)	19
---------------	---	----

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

IV. *Obavijesti*

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

Europska komisija

2023/C 307/05	Tečajna lista eura – 30. kolovoza 2023.	34
---------------	--	----

V. *Objave*

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA

Europska komisija

2023/C 307/06	Prethodna prijava koncentracije (Predmet M.11214 – MUBADALA CAPITAL / FORTRESS MANAGEMENT / FIG) – Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka ⁽¹⁾	35
2023/C 307/07	Prethodna prijava koncentracije (Predmet M.11229 – MFE-MEDIAFOREUROPE / PROSIEBENSAT1) – Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka ⁽¹⁾	37

DRUGI AKTI

Europska komisija

2023/C 307/08	Objava odobrene standardne izmjene specifikacije proizvoda zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u sektoru poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz članka 6.b stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014	38
---------------	---	----

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

PREPORUKE

EUROPSKI ODBOR ZA SISTEMSKE RIZIKE

PREPORUKA EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE

od 6. srpnja 2023.

**o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike
i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike**

(ESRB/2023/4)

(2023/C 307/01)

OPĆI ODBOR EUROPSKOG ODBORA ZA SISTEMSKE RIZIKE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru ⁽¹⁾, a posebno njegov Prilog IX.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1092/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o makrobonitetnom nadzoru financijskog sustava Europske unije i osnivanju Europskog odbora za sistemske rizike ⁽²⁾, a posebno njezin članak 3. i članke od 16. do 18.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 ⁽³⁾, a posebno njezin članak 458. stavak 8.,

uzimajući u obzir Direktivu 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage Direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ ⁽⁴⁾, a posebno njezin odjeljak II. poglavlja 4. glave VII.,

uzimajući u obzir Odluku ESRB/2011/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. siječnja 2011. o donošenju Poslovnika Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁵⁾, a posebno njezine članke od 18. do 20.,

budući da:

- (1) Kako bi se osigurale učinkovite i dosljedne nacionalne mjere makrobonitetne politike, važno je dopuniti priznavanje koje se zahtjeva na temelju prava Europske unije dobrovoljnom uzajamnošću.

⁽¹⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

⁽²⁾ SL L 331, 15.12.2010., str. 1.

⁽³⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 1.

⁽⁴⁾ SL L 176, 27.6.2013., str. 338.

⁽⁵⁾ SL C 58, 24.2.2011., str. 4.

- (2) Cilj je okvira za dobrovoljnu uzajamnost za mjere makrobonitetne politike, utvrđen Preporukom ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁶⁾, osigurati da se sve mjere makrobonitetne politike, koje se temelje na izloženosti i koje se primjenjuju u jednoj državi članici, uzajamno primjenjuju u drugim državama članicama.
- (3) Preporukom ESRB/2017/4 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁷⁾ preporučuje se odgovarajućem nadležnom tijelu za primjenu mjera da predloži najviši mogući prag značajnosti za podnošenje zahtjeva za uzajamnu primjenu Europskom odboru za sistemske rizike (ESRB), ispod kojeg se izloženost pojedinačnog pružatelja financijskih usluga prema utvrđenom makrobonitetnom riziku u državi u kojoj tijelo za primjenu mjera primjenjuje mjeru makrobonitetne politike može smatrati da nije značajna. ESRB može preporučiti drugi prag ako to smatra potrebnim.
- (4) S učinkom od 31. prosinca 2018. kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting sustavima (IRB) podliježu donjoj granici za određenu kreditnu instituciju od 25 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, a koji je osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013. Ta stroža nacionalna mjera primjenjuje se do 31. prosinca 2023., a Opći odbor ESRB-a odlučio je 15. siječnja 2019 ⁽⁸⁾. uvrstiti tu strožu nacionalnu mjeru na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje da se uzajamno primjenjuju u skladu s Preporukom ESRB/2015/2.
- (5) S učinkom od 30. rujna 2023., na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup primjenjuje se minimalna razina (donja granica) za određenu kreditnu instituciju od 35 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koja se primjenjuje na portfelj određenih izloženosti prema trgovačkim društvima u Švedskoj i minimalna razina (donja granica) za određenu kreditnu instituciju od 25 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koja se primjenjuje na portfelj određenih izloženosti prema trgovačkim društvima u Švedskoj osiguran nekretninama, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) No 575/2013. Stroža nacionalna mjera trebala bi se primjenjivati dvije godine, uz mogućnost produljenja, ili (ako to bude ranije) dok makrobonitetni ili sistemski rizici ne prestanu postojati.
- (6) *Finansinspektionen* (Švedsko tijelo za financijski nadzor) podnio je 12. svibnja 2023. zahtjev ESRB-u da preporuči uzajamnost prethodno navedene mjere makrobonitetne politike u skladu s člankom 458. stavkom 8. Uredbe (EU) br. 575/2013. Radi sprečavanja ostvarenja negativnih prekograničnih učinaka u obliku curenja i regulatorne arbitraže koji mogu nastati zbog provedbe mjera makrobonitetne politike koje su primijenjene u Švedskoj u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013, Opći odbor ESRB-a odlučio je uključiti ovu mjeru na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena na temelju Preporuke ESRB/2015/2.
- (7) Opći odbor ESRB-a također je odlučio preporučiti najviši prag značajnosti za određenu instituciju od 5 milijardi SEK kako bi se usmjerila primjena načela *de minimis* od strane država članica koje uzajamno primjenjuju mjeru.
- (8) Ova izmjena Preporuke ESRB/2015/2 ne utječe na kontinuitet preporučivanja uzajamne primjene nacionalnih makrobonitetnih mjera koje su švedska tijela aktivirala 31. prosinca 2018. i koja je ESRB preporučio za uzajamnu primjenu u Preporuci ESRB/2019/1.
- (9) Preporuku ESRB/2015/2 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

⁽⁶⁾ Preporuka ESRB/2015/2 Europskog odbora za sistemske rizike od 15. prosinca 2015. o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 97, 12.3.2016., str. 9.).

⁽⁷⁾ Preporuka ESRB/2017/4 Europskog odbora za sistemske rizike od 20. listopada 2017. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 431, 15.12.2017., str. 1.).

⁽⁸⁾ Preporuka ESRB/2019/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 15. siječnja 2019. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 106, 20.3.2019., str. 1.).

DONIO JE OVU PREPORUKU:

IZMJENE

Preporuka ESRB/2015/2 mijenja se kako slijedi:

(1) u odjeljku 1., potpreporuka C(1) zamjenjuje se sljedećim:

„1. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju mjere makrobonitetne politike koje su donijela druga odgovarajuća tijela i čiju je uzajamnu primjenu preporučio ESRB. Preporučuje se uzajamna primjena sljedećih mjera, kako su pobliže opisane u Prilogu:

Belgija:

— stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 9 % na sve izloženosti prema stanovništvu prema fizičkim osobama, u skladu s IRB pristupom, osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji;

Njemačka:

— stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % na i. sve izloženosti u skladu s IRB pristupom, osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Njemačkoj, i ii. sve izloženosti, u skladu sa standardiziranim pristupom, u cijelosti i potpuno osigurane stambenim nekretninama, kako je navedeno u članku 125. stavku 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ^(*), koje se nalaze u Njemačkoj;

Francuska:

— strože ograničenje velike izloženosti iz članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se primjenjuje na izloženosti prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj na 5 % redovnog osnovnog kapitala, što se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na globalne sistemski važne institucije (GSV institucije) i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije) na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog perimetra;

Litva:

— stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % na sve izloženosti prema stanovništvu prema fizičkim osobama koje su rezidenti u Republici Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama;

Luksemburg:

— pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine koje se nalaze u Luksemburgu, s različitim ograničenjima omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se primjenjuju na različite kategorije dužnika:

(a) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;

(b) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine iznad 90 %, ali ispod najvišeg omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 %;

(c) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za ostale hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam);

Nizozemska:

— minimalan prosječan ponder rizika koji se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Nizozemskoj i koje primjenjuju IRB pristup za izračun kapitalnih zahtjeva u odnosu na svoje portfelje izloženosti prema fizičkim osobama osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Za svaku pojedinu stavku izloženosti koja je obuhvaćena područjem primjene mjere, dijelu kredita koji ne premašuje 55 % tržišne vrijednosti nekretnine kojom se osigurava kredit dodjeljuje se ponder rizika od 12 %, a ponder rizika od 45 % dodjeljuje se preostalom dijelu kredita. Minimalan prosječan ponder rizika portfelja je izloženošću ponderirani prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita;

^(*) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

Norveška:

- stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 4,5 % za sve izloženosti u Norveškoj koje se primjenjuju u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, kako se primjenjuje na Norvešku od 31. prosinca 2022. u skladu s uvjetima Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru ⁽¹¹⁾ (Sporazum o EGP-u) (dalje u tekstu: „CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022.”), na sve kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj;
- donja granica od 20 % za (izloženostu ponderirane) prosječne pondere rizika za izloženosti prema stambenim nekretninama u Norveškoj koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013, kako se primjenjuje na Norvešku od 31. prosinca 2022. u skladu s uvjetima Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu: „CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022.”), na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup;
- donja granica od 35 % za (izloženostu ponderirane) prosječne pondere rizika za izloženosti u odnosu na poslovne nekretnine u Norveškoj u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku od 31. prosinca 2022. na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup;

Švedska:

- donji prag od 25 % za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup;
- minimalna razina (donja granica) za određenu kreditnu instituciju od 35 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuju na portfelj izloženosti prema trgovačkim društvima, osiguranih hipotekama na poslovne nekretnine (nekretnine koje se fizički nalaze u Švedskoj, u vlasništvu za poslovne potrebe radi ostvarivanja prihoda od najma) i minimalna razina (donja granica) za određenu kreditnu instituciju od 25 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuju na portfelj izloženosti prema trgovačkim društvima, osiguran hipotekama na stambenim nekretninama (stambene zgrade koje se fizički nalaze u Švedskoj, u vlasništvu za komercijalne svrhe kako bi se ostvario prihod od najma, ako broj stanova u nekretnini premašuje tri) koji se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup;”;

(2) Prilog se zamjenjuje Prilogom ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 6. srpnja 2023.

Voditelj Tajništva ESRB-a,
u ime Općeg odbora ESRB-a,
Francesco MAZZAFERRO

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽¹¹⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

PRILOG

„PRILOG

Belgija**Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 9 % na sve izloženosti prema stanovništvu u skladu s IRB pristupom osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji**I. Opis mjere

1. Belgijskom mjerom, koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, uvodi se stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 9 % za izloženosti prema stanovništvu prema fizičkim osobama, u skladu s IRB pristupom, osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji (izloženosti koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza).

II. Uzajamna primjena

2. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju belgijsku mjeru na izloženosti prema stanovništvu, u skladu s IRB pristupom, prema fizičkim osobama, osigurane stambenim nekretninama za koje se kolateral nalazi u Belgiji (kao izloženosti koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza). Druga je mogućnost uzajamne primjene mjere primjenom sljedećeg opsega u COREP izvješćivanju: izloženosti prema stanovništvu u skladu s IRB pristupom osigurane stambenim nekretninama, u odnosu na fizičke osobe, koje se nalaze u Belgiji (kao izloženosti koje nisu u statusu neispunjavanja obveza i izloženosti u statusu neispunjavanja obveza).
3. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

4. Ta se mjera dopunjuje pragom značajnosti za određenu instituciju radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Institucije mogu biti izuzete od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik sve dok njihove relevantne sektorske izloženosti ne premašuju 2 milijarde EUR. Stoga se uzajamna primjena zahtijeva samo ako je premašen prag za određenu instituciju.
5. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 2 milijarde EUR najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Njemačka**Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % na i. sve izloženosti u skladu s IRB pristupom osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Njemačkoj i ii. sve izloženosti utemeljene na standardiziranom pristupu u cijelosti i potpuno osigurane stambenim nekretninama, kako je navedeno u članku 125. stavku 2. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se nalaze u Njemačkoj**I. Opis mjere

1. Njemačkom mjerom, koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, uvodi se stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % na sve izloženosti (tj. izloženosti prema stanovništvu i izloženosti koje nisu prema stanovništvu) prema fizičkim i pravnim osobama koje su osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Njemačkoj. Mjera će se primijeniti na i. kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Njemačkoj i koje koriste pristup zasnovan na internim rejting sustavima za izračun svojih iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za izloženosti osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Njemačkoj, i ii. kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Njemačkoj i koje koriste standardizirani pristup za izračun svojih iznosa izloženosti ponderiranih rizikom za izloženosti u cijelosti i potpuno osigurane stambenim nekretninama, kako je navedeno u članku 125. stavku 2. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se nalaze u Njemačkoj.

II. Uzajamna primjena

2. Preporučuje se odgovarajućim tijelima da uzajamno primjenjuju njemačku mjeru na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici.
3. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU.
4. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da osiguraju da se uzajamne mjere primjenjuju i poštuju od 1. veljače 2023.

III. Prag značajnosti

5. Ta se mjera dopunjuje pragom značajnosti za određenu instituciju radi usmjeravanje moguće primjene načela *de minimis* od strane relevantnih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Kreditne institucije mogu biti izuzete od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik ako njihove relevantne sektorske izloženosti ne premašuju 10 milijardi EUR. Stoga se uzajamna primjena zahtjeva samo ako je premašen prag specifičan za određenu instituciju.
6. Odgovarajuća tijela trebala bi nadzirati značajnost izloženosti. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 10 milijardi EUR najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Francuska

Strože ograničenje velike izloženosti iz članka 395. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, koje se primjenjuje na izloženosti prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj na 5 % redovnog osnovnog kapitala, koje se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na globalne sistemski važne institucije (GSV institucije) i ostale sistemski važne institucije (OSV institucije) na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog perimetra.

I. Opis mjera

1. Francuska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. Uredbe (EU) br. 575/2013 i određena GSV institucijama i OSV institucijama na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog perimetra (ne na potkonsolidiranoj razini), sastoji se od strožeg ograničenja velike izloženosti na 5 % njihovog osnovnog kapitala, primjenjivo na izloženost prema visoko zaduženim velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj.
2. Nefinancijsko društvo definira se kao fizička ili pravna osoba privatnog prava koja ima sjedište u Francuskoj i koja, na svojoj razini i na najvišoj razini konsolidacije, pripada sektoru nefinancijskih društava kako je definiran u točki 2.45 Priloga A Uredbi (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
3. Mjera se primjenjuje na izloženosti prema nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj i na izloženosti prema grupama povezanih nefinancijskih društava kako slijedi:
 - (a) za nefinancijska društva koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava koja na najvišoj razini konsolidacije imaju sjedište u Francuskoj, mjera se primjenjuje na zbroj neto izloženosti prema grupi i svim njezinim povezanim subjektima u smislu točke 39. članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013;

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013., str. 1).

(b) za nefinancijska društva koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava koja na najvišoj razini konsolidacije imaju sjedište izvan Francuske, mjera se primjenjuje na zbroj:

- (i) izloženosti prema onim nefinancijskim društvima koja imaju sjedište u Francuskoj;
- (ii) izloženosti prema subjektima u Francuskoj ili u inozemstvu nad kojima nefinancijska društva iz točke i. imaju izravnu ili neizravnu kontrolu u smislu točke 39. članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013; i
- (iii) izloženosti prema subjektima u Francuskoj ili u inozemstvu koji ekonomski ovise o nefinancijskim društvima iz točke i. u smislu točke 39. članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Nefinancijska društva koja nemaju sjedište u Francuskoj i koja nisu društva kćeri niti subjekti ekonomski ovisni o nefinancijskom društvu koje ima sjedište u Francuskoj niti su pod njegovom izravnom ili neizravnom kontrolom, izvan su područja primjene mjere.

U skladu s člankom 395. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 575/2013, mjera se primjenjuje nakon uzimanja u obzir učinaka tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća u skladu s člancima od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013.

4. GSV institucija ili OSV institucija mora nefinancijsko društvo sa sjedištem u Francuskoj smatrati velikim, ako je njezina izvorna izloženost prema nefinancijskom društvu ili prema grupi povezanih nefinancijskih društava u smislu stavka 3., jednaka ili veća od 300 milijuna EUR. Vrijednost izvorne izloženosti izračunava se u skladu s člancima 389. i 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 prije uzimanja u obzir učinaka tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013, o kojima se izvješćuje u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 680/2014 ⁽²⁾.
5. Smatra se da je nefinancijsko društvo visoko zaduženo ako ima omjer financijske poluge veći od 100 % i omjer pokrivenosti financijskih troškova koji je ispod tri, obračunano na najvišoj razini konsolidacije grupe kako slijedi:
 - (a) omjer financijske poluge je omjer između ukupnog duga umanjenog za gotovinu i vlasničkog kapitala; a
 - (b) omjer pokrivenosti financijskih troškova je omjer između, s jedne strane, dodane vrijednosti uvećane za subvencije za poslovanje umanjene za: i. plaće, ii. poreze i carine na poslovanje, iii. druge neto redovne troškove poslovanja isključujući neto kamate i slične troškove, i iv. smanjenje vrijednosti i amortizaciju te, s druge strane, kamata i sličnih troškova.

Omjeri se izračunavaju temeljem računovodstvenih agregata definiranih u skladu s primjenjivim standardima, kako su prikazani u financijskim izvještajima nefinancijskog društva koje je, prema potrebi ovjerio ovlašten računovođa.

II. Uzajamna primjena

6. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju francusku mjeru primjenjujući je na GSV institucije i OSV institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici na najvišoj razini konsolidacije u državi njihovog bankarskog bonitetnog perimetra.
7. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, u skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije šest mjeseci nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 28.6.2014., str. 1.).

III. Prag značajnosti

8. Ova se mjera dopunjuje složenim pragom značajnosti radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru koja se sastoji od:
- (a) praga od 2 milijarde EUR za ukupne izvorne izloženosti GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici na najvišoj razini konsolidacije u okviru bankarskog bonitetnog perimetra prema francuskom sektoru nefinancijskih društava;
 - (b) praga od 300 milijuna EUR primjenjivog na GSV institucije i OSV institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici, koje imaju prag jednak onom iz točke (a) ili ga premašuju za:
 - (i) pojedinačnu izvornu izloženost prema nefinancijskom društvu sa sjedištem u Francuskoj;
 - (ii) zbroj izvornih izloženosti prema grupi povezanih nefinancijskih društava, sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije u Francuskoj, obračunan u skladu sa stavkom 3. točkom (a);
 - (iii) zbroj izvornih izloženosti prema nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj koja su dio grupe povezanih nefinancijskih društava sa sjedištem na najvišoj razini konsolidacije izvan Francuske, kako se izvještava u obrascima C 28.00 i C 29.00 Priloga VIII. Provedbenoj uredbi (EU) br. 680/2014;
 - (c) praga od 5 % osnovnog kapitala GSV institucije ili OSV institucije na najvišoj razini konsolidacije, za izloženosti utvrđene pod točkom (b) nakon što je uzet u obzir učinak tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća u skladu s člancima od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013.

Pragovi navedeni u stavcima (b) i (c) trebaju se primijeniti bez obzira je li odnosni subjekt ili nefinancijsko društvo visoko zaduženo ili nije.

Vrijednost izvorne izloženosti iz stavaka (a) i (b) potrebno je izračunati u skladu s člancima 389. i 390. Uredbe (EU) br. 575/2013 prije nego što su uzeti u obzir učinak tehnika smanjenja kreditnog rizika i izuzeća iz članaka od 399. do 403. Uredbe (EU) br. 575/2013 kako su iskazani u skladu s člankom 9. Provedbene uredbe (EU) br. 680/2014.

9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetne države članice mogu izuzeti GSV institucije ili OSV institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog perimetra koje ne krše kombinirani prag značajnosti iz stavka 8. Prilikom primjene praga značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici prema francuskom sektoru nefinancijskih društava, kao i koncentraciju izloženosti GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici prema velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj, te se preporučuje da, kad je prekršen kombinirani prag značajnosti iz stavka 8., primijene francusku mjeru na prethodno izuzete GSV institucije ili OSV institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog perimetra. Odgovarajuća tijela također se potiče da drugim sudionicima na tržištu u svojim državama signaliziraju sistemske rizike povezane s povećanom financijskom polugom velikih nefinancijskih društava sa sjedištem u Francuskoj.
10. Ako nema GSV institucija ili OSV institucija na najvišoj razini konsolidacije njihovog bankarskog bonitetnog perimetra koje imaju odobrenje za rad u predmetnoj državi članici i koje su izložene prema francuskom sektoru nefinancijskih društava iznad praga značajnosti iz stavka 8., odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu odlučiti, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, da uzajamno ne primijene francusku mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici prema francuskom sektoru nefinancijskih društava kao i koncentraciju izloženosti GSV institucija i OSV institucija koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici prema velikim nefinancijskim društvima sa sjedištem u Francuskoj, te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju francusku mjeru kada GSV institucija ili OSV institucija na najvišoj razini konsolidacije svog bankarskog bonitetnog perimetra premaši kombinirani prag značajnosti iz stavka 8. Odgovarajuća tijela također se potiče da drugim sudionicima na tržištu u svojim državama signaliziraju sistemske rizike povezane s povećanom financijskom polugom velikih nefinancijskih društava sa sjedištem u Francuskoj.

11. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, kombinirani prag značajnosti iz stavka 8. preporučena je najviša razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Litva

Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % za sve izloženosti prema stanovništvu prema fizičkim osobama koje su rezidenti u Republici Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama.

I. Opis mjere

1. Litavskom mjerom, koja se primjenjuje u skladu s člankom 133. Direktive 2013/36/EU, uvodi se stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 2 % za sve izloženosti prema stanovništvu prema fizičkim osobama u Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama.

II. Uzajamna primjena

2. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju litavsku mjeru primjenom te mjere na podružnice banaka koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici, koje se nalaze u Litvi i izravne prekogranične izloženosti prema fizičkim osobama u Litvi, koje su osigurane stambenim nekretninama. Znatan udio u ukupnim hipotekarnim pozicijama drže podružnice stranih banaka koje posluju u Litvi, stoga bi se uzajamnom primjenom mjere u drugim državama članicama pridonijelo poticanju ravnopravnih uvjeta i osiguralo da svi značajni sudionici na tržištu uzmu u obzir povećani rizik u vezi sa stambenim nekretninama u Litvi i povećaju svoju otpornost.
3. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

4. Ta se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Institucije mogu biti izuzete od zahtjeva za zaštitni sloj za sistemski rizik ako njihove odgovarajuće sektorske izloženosti ne premašuju 50 milijuna EUR, što je približno 0,5 % odgovarajućih izloženosti ukupnog sektora kreditnih institucija u Litvi. Stoga se uzajamna primjena zahtijeva samo ako je premašen prag za određenu instituciju.
5. Obrazloženje za taj prag:
 - (a) potrebno je na najmanju moguću mjeru smanjiti mogućnost za regulatornu rascjepkanost jer će se isti prag značajnosti primjenjivati i na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Litvi;
 - (b) primjena takvog praga značajnosti pomogla bi osigurati jednake uvjete u smislu da institucije s izloženostima slične veličine podliježu zahtjevu za zaštitni sloj za sistemski rizik;
 - (c) prag je relevantan za financijsku stabilnost jer će daljnja kretanja rizika u odnosu na stambene nekretnine uglavnom ovisiti o aktivnosti na tržištu stambenih nekretnina, što djelomično ovisi o iznosu novih kredita odobrenih za kupnju stambene nekretnine. Mjera bi se stoga trebala primjenjivati na sudionike na tržištu koji su aktivni na tom tržištu iako njihovi portfelji hipotekarnih kredita nisu toliko veliki kao portfelji najvećih davatelja kredita.

6. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 50 milijuna EUR najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Luksemburg

Pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za nove hipotekarne kredite za stambene nekretnine u Luksemburgu, s različitim ograničenjima omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se primjenjuju na različite kategorije dužnika:

- (a) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;**
- (b) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine iznad 90 %, ali ispod najvišeg omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 %;**
- (c) **ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za ostale hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).**

I. Opis mjere

1. Luksemburška nadležna tijela primijenila su pravno obvezujuća ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za nove hipotekarne kredite, za stambene nekretnine koje se nalaze u Luksemburgu. U skladu s Preporukom Comité du Risque Systémique (Odbor za sistemsku riziku) ⁽³⁾, Commission de Surveillance du Secteur Financier (Komisija za nadzor financijskog sektora) ⁽⁴⁾ djelujući zajednički s Banque centrale du Luxembourg primijenila je ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine koja se razlikuju u odnosu na tri kategorije dužnika. Ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine za svaku od triju kategorija su sljedeća:
 - (a) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 % za kupce koji prvi put stječu svoje primarno boravište;
 - (b) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 90 % za druge kupce, odnosno kupce koji ne stječu svoje primarno boravište prvi put. To se ograničenje proporcionalno provodi putem ispravaka vrijednosti za portfelj. Konkretno, zajmodavci mogu izdati 15 % portfelja novih hipotekarnih kredita odobrenih tim dužnicima s omjerom vrijednosti kredita i založene nekretnine iznad 90 %, ali ispod najvišeg omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 100 %;
 - (c) ograničenje omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine od 80 % za druge hipotekarne kredite (uključujući segment kupnje radi davanja u najam).
2. Omjer vrijednosti kredita i založene nekretnine je omjer između zbroja svih kredita ili tranši kredita osiguranih stambenim nekretninama od strane dužnika u trenutku odobravanja kredita i vrijednosti nekretnine u isto vrijeme.
3. Ograničenja omjera vrijednosti kredita i založene nekretnine primjenjuju se neovisno o vrsti vlasništva (npr. puno vlasništvo, plodouživanje, golo pravo vlasništva).
4. Mjera se primjenjuje na svakog privatnog dužnika koji uzima hipotekarni kredit za kupnju stambene nekretnine u Luksemburgu u nekomercijalne svrhe. Mjera se primjenjuje i ako se dužnik za izvršenje te transakcije koristi pravnom strukturom kao što je društvo za ulaganje u nekretnine te u slučaju zajedničkih zahtjeva. 'Stambena nekretnina' uključuje građevinsko zemljište, bez obzira na to obavljaju li se građevinski radovi neposredno nakon kupnje ili godinama nakon toga. Mjera se primjenjuje i ako se kredit odobrava dužniku za kupnju nekretnine s dugoročnim ugovorom o najmu. Nekretnina može biti namijenjena za potrebe vlasnika ili kupljena radi davanja u najam.

II. Uzajamna primjena

5. Državama članicama čije kreditne institucije, osiguravajuća društva i stručnjaci koji obavljaju djelatnost kreditiranja (hipotekarni zajmodavci) imaju odgovarajuće značajne kreditne izloženosti u Luksemburgu putem izravnog prekograničnog kreditiranja, preporučuje se da uzajamno primjenjuju luksemburšku mjeru u svojoj državi. Ako ista mjera nije raspoloživa u njihovoj državi za sve odgovarajuće prekogranične izloženosti, odgovarajuća tijela trebala bi primijeniti raspoložive mjere koje imaju učinak koji je gotovo istovjetan kao primijenjena mjera makrobonitetne politike.

⁽³⁾ Recommandation du comité du risque systémique du 9 novembre 2020 relative aux crédits portant sur des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg (CRS/2020/005).

⁽⁴⁾ CSSF Régulation N.20-08 du 3 décembre 2020 fixant des conditions pour l'octroi de crédits relatifs à des biens immobiliers à usage résidentiel situés sur le territoire du Luxembourg

6. Države članice trebale bi obavijestiti ESRB da su uzajamno primijenile luksemburšku mjeru ili primijenile izuzeća *de minimis* u skladu s Preporukom D Preporuke ESRB/2015/2. Obavijest bi trebalo dostaviti najkasnije mjesec dana nakon usvajanja uzajamne mjere, upotrebom odgovarajućeg predloška objavljenog na mrežnim stranicama ESRB-a. ESRB će objaviti obavijesti na mrežnim stranicama ESRB-a, čime će obavijestiti javnost o nacionalnim odlukama o uzajamnoj primjeni. Ta će objava uključivati sva izuzeća koja su uvele države članice koje uzajamno primjenjuju mjeru i preuzetu obvezu praćenja curenja podataka i djelovanja ako je to potrebno.
7. Državama članicama preporučuje se da uzajamno primjenjuju mjeru u roku od tri mjeseca od objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske unije*.

III. Prag značajnosti

8. Mjera je dopunjena s dva praga značajnosti kako bi se usmjerila moguća primjena načela *de minimis* od strane država članica koje uzajamno primjenjuju mjeru: prag značajnosti za određenu zemlju i prag značajnosti za određenu instituciju. Prag značajnosti za određenu zemlju za ukupne prekogranične hipotekarne kredite Luksemburgu iznosi 350 milijuna EUR, što odgovara približno 1 % ukupnog domaćeg tržišta hipotekarnih kredita za stambene nekretnine u prosincu 2020. Prag značajnosti za određenu instituciju za ukupne prekogranične hipotekarne kredite Luksemburgu iznosi 35 milijuna EUR, što odgovara približno 0,1 % ukupnog domaćeg tržišta hipotekarnih kredita za stambene nekretnine u Luksemburgu u prosincu 2020. Uzajamna primjena zahtijeva se samo ako je premašen prag specifičan za određenu zemlju i prag specifičan za određenu instituciju.

Nizozemska

Minimalan prosječan ponder rizika koji primjenjuju kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup u odnosu na svoje portfelje izloženosti prema fizičkim osobama, osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Za svaku pojedinu stavku izloženosti koja je obuhvaćena područjem primjene mjere, dijelu kredita koji ne premašuje 55 % tržišne vrijednosti nekretnine kojom se osigurava kredit dodjeljuje se ponder rizika od 12 %, a ponder rizika od 45 % dodjeljuje se preostalom dijelu kredita. Minimalan prosječni ponder rizika portfelja je izloženošću ponderirani prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita.

I. Opis mjere

1. Nizozemskom mjerom koja se primjenjuje u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 uvodi se minimalan prosječan ponder rizika za portfelj izloženosti kreditnih institucija koje primjenjuju IRB pristup prema fizičkim osobama osiguran stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj. Krediti obuhvaćeni programom nacionalnog hipotekarnog jamstva izuzeti su od te mjere.
2. Minimalan prosječan ponder rizika izračunava se kako slijedi:
 - (a) za svaku pojedinu stavku izloženosti koja je obuhvaćena područjem primjene mjere, dijelu kredita koji ne premašuje 55 % tržišne vrijednosti nekretnine kojom se osigurava kredit dodjeljuje se ponder rizika od 12 %, a ponder rizika od 45 % dodjeljuje se preostalom dijelu kredita. Omjer vrijednosti kredita i založene nekretnine koji će se koristiti u ovom izračunu trebao bi se odrediti u skladu s primjenjivim odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013;
 - (b) Minimalan prosječan ponder rizika portfelja je izloženošću ponderirani prosjek pondera rizika pojedinačnih kredita, izračunan kako je prethodno objašnjeno. Pojedinačni krediti koji su izuzeti iz mjere ne uzimaju se u obzir pri izračunu minimalnog prosječnog pondera rizika.
3. Ovom se mjerom ne zamjenjuju postojeći kapitalni zahtjevi utvrđeni u Uredbi (EU) br. 575/2013 i koji iz nje proizlaze. Banke na koje se mjera primjenjuje moraju izračunati prosječan ponder rizika dijela hipotekarnog portfelja koji je obuhvaćen područjem primjene ove mjere na temelju redovitih primjenjivih odredbi iz Uredbe (EU) br. 575/2013 i metode utvrđene mjerom. Pri izračunu kapitalnih zahtjeva banke moraju naknadno primijeniti viši od dva prosječna pondera rizika.

II. Uzajamna primjena

4. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju nizozemsku mjeru tako da je primijene na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koje primjenjuju IRB pristup te koje imaju izloženosti prema fizičkim osobama, osigurane stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj jer njihov bankarski sektor može, putem svojih podružnica, biti ili postati izravno ili neizravno izložen sistemskom riziku na nizozemskom tržištu stambenih nekretnina.
5. U skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da primjenjuju istu mjeru kao onu koju nadležno tijelo koje uzajamno primjenjuje mjeru primjenjuje u Nizozemskoj u roku određenom u potpreporuci C(3).
6. Ako ista mjera makrobonitetne politike nije raspoloživa u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se primijeniti, nakon savjetovanja s ESRB-om, mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu, uključujući donošenje nadzornih mjera i nadzornih ovlasti utvrđenih u glavi VII. poglavlju 2. odjeljku IV. Direktive 2013/36/EU. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetnu mjeru najkasnije četiri mjeseca nakon objave ove Preporuke u *Službenom listu Europske Unije*.

III. Prag značajnosti

7. Ta se mjera dopunjuje pragom značajnosti specifičnim za određenu instituciju radi usmjeravanja moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru. Institucije se mogu izuzeti od minimalnog prosječnog pondera rizika za portfelj izloženosti kreditnih institucija koje primjenjuju IRB pristup prema fizičkim osobama, koji je osiguran hipotekama na stambenim nekretninama koje se nalaze u Nizozemskoj ako ta vrijednost ne premašuje 5 milijardi EUR. Krediti obuhvaćeni nacionalnim programom hipotekarnih jamstava neće se izračunavati prema pragu značajnosti.
8. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 5 milijardi EUR najviša je preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjeru bez praga značajnosti.

Norveška

- stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik od 4,5 % za izloženosti u Norveškoj na temelju članka 133. Direktive 2013/36/EU, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022. u skladu s uvjetima Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (Sporazum o EGP-u) (dalje u tekstu: „CRD kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022.), na sve kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj;
- donja granica od 20 % za (izloženošću ponderirane) prosječne pondere rizika za izloženosti prema stambenim nekretninama u Norveškoj na temelju članka 458. stavka 2. točke (d) podtočke iv. Uredbe (EU) br. 575/2013, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022. u skladu s uvjetima Sporazuma o EGP-u (dalje u tekstu: „CRR kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj na dan 31. prosinca 2022.), na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju pristup zasnovan na internim rejting-sustavima (IRB);
- donja granica od 35 % za (izloženošću ponderirane) pondere rizika za izloženosti prema poslovnim nekretninama u Norveškoj u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022. na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup.

I. Opis mjera

1. Finansdepartementet (norveško Ministarstvo financija) uvelo je s učinkom od 31. prosinca 2020. tri makrobonitetne mjere, odnosno i. zaštitni sloj za sistemski rizik za izloženosti u Norveškoj, u skladu s člankom 133. CRD-a, kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022.; ii. donju granicu za pondere rizika za izloženosti prema stambenim nekretninama u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022.; i iii. donju granicu za pondere rizika za izloženosti prema poslovnim nekretninama u Norveškoj, u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. CRR-a kako se primjenjuje na Norvešku i u Norveškoj od 31. prosinca 2022.

2. Stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik utvrđena je na 4,5 % i primjenjuje se na domaće izloženosti svih kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u Norveškoj. Međutim, za kreditne institucije koje ne primjenjuju napredni IRB pristup, stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na sve izloženosti utvrđena je na 3 % do 30. prosinca 2023., nakon toga stopa zaštitnog sloja za sistemski rizik primjenjiva na domaće izloženosti utvrđena je na 4,5 %.
3. Mjera za donju granicu za pondere rizika za stambene nekretnine je prosječna donja granica za pondere rizika za određenu instituciju za izloženosti osigurane stambenim nekretninama u Norveškoj, koja se primjenjuje na kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup. Donja granica za pondere rizika za nekretnine odnosi se na izloženosti ponderirani prosječan ponder rizika u portfelju stambenih nekretnina. Norveške izloženosti osigurane stambenim nekretninama trebale bi se tumačiti kao izloženosti prema stanovništvu, osigurane nekretninama Norveškoj.
4. Mjera za donju granicu za pondere rizika za poslovne nekretnine je prosječna donja granica za pondere rizika za određenu instituciju, za izloženosti osigurane poslovnim nekretninama u Norveškoj, koja se primjenjuje na kreditne institucije koje primjenjuju IRB pristup. Donja granica za pondere rizika u odnosu na nekretnine odnosi se na izloženosti ponderirani prosječan pondera rizika u portfelju poslovnih nekretnina. Norveške izloženosti osigurane poslovnim nekretninama trebale bi se tumačiti kao izloženosti prema trgovačkim društvima osigurane nekretninama u Norveškoj.

II. Uzajamna primjena

- 5.a Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju norveške mjere za izloženosti u Norveškoj u skladu s člankom 134. stavkom 1. Direktive 2013/36/EU odnosno s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da uzajamno primjenjuju stopu zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od 18 mjeseci od objave Preporuke ESRB/2021/3 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁵⁾ u *Službenom listu Europske unije*. Donje granice za pondere rizika za izloženosti prema stambenim i poslovnim nekretninama u Norveškoj trebale bi se uzajamno primjenjivati unutar standardnog tromjesečnog prijelaznog razdoblja nakon objave Preporuke ESRB/2021/3 u *Službenom listu Europske unije*.
- 5.b Budući da bi za snižavanje praga značajnosti iz Preporuke ESRB/2023/1 Europskog odbora za sistemske rizike ⁽⁶⁾ moglo biti potrebno da odgovarajuće tijelo donese novu nacionalnu uzajamnu mjeru ili izmijeni postojeće nacionalne mjere kojima se uzajamno primjenjuje norveška mjera zaštitnog sloja za sistemski rizik, za provedbu uzajamnih mjera primjenjuje se standardno tromjesečno prijelazno razdoblje nakon objave Preporuke ESRB/2023/1 u *Službenom listu Europske unije*.
6. Ako jednake mjere makrobonitetne politike nisu raspoložive u njihovoj državi, u skladu s potpreporukom C(2), odgovarajućim tijelima preporučuje se da, nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjere makrobonitetne politike raspoložive u njihovoj državi koje imaju učinak koji je gotovo istovjetan prethodno navedenim mjerama preporučenima za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetne mjere za uzajamnu primjenu prosječnih donjih granica za pondere rizika za izloženosti prema stambenim i poslovnim nekretninama u roku od 12 mjeseci odnosno za uzajamnu primjenu stope zaštitnog sloja za sistemski rizik u roku od 18 mjeseci nakon objave Preporuke ESRB/2021/3 u *Službenom listu Europske unije*. U mjeri u kojoj je za snižavanje praga značajnosti potrebno da odgovarajuće tijelo donese novu nacionalnu uzajamnu mjeru kako je opisano u ovom podstavku ili izmijeni postojeće nacionalne mjere kojima se uzajamno primjenjuje norveška mjera zaštitnog sloja za sistemski rizik, za provedbu uzajamnih mjera primjenjuje se standardno tromjesečno prijelazno razdoblje nakon objave Preporuke ESRB/2023/1 u *Službenom listu Europske unije*.

[7. Stavak 7. izbrisan je Preporukom ESRB/2023/1.]

⁽⁵⁾ Preporuka ESRB/2021/3 Europskog odbora za sistemske rizike od 30. travnja 2021. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 222, 11.6.2021., str. 1.).

⁽⁶⁾ Preporuka ESRB/2023/1 Europskog odbora za sistemske rizike od 6. ožujka 2023. o izmjeni Preporuke ESRB/2015/2 o procjeni prekograničnih učinaka mjera makrobonitetne politike i o dobrovoljnoj uzajamnosti za mjere makrobonitetne politike (SL C 158, 4.5.2023., str. 1.).

III. Prag značajnosti

8. Ove se mjere dopunjuju pragom značajnosti za određenu instituciju na temelju izloženosti koje se nalaze u Norveškoj radi usmjeravanje moguće primjene načela *de minimis* od strane odgovarajućih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru kako slijedi:
 - (a) za zaštitni sloj za sistemski rizik, prag značajnosti utvrđen je na iznos izloženosti ponderiranih rizikom od 5 milijardi NOK, što odgovara približno 0,16 % ukupnih izloženosti ponderiranih rizikom kreditnih institucija koje izvješćuju u Norveškoj;
 - (b) za donju granicu pondera rizika za stambene nekretnine, prag značajnosti utvrđen je na bruto pozajmljivanje u iznosu od 32,3 milijarde NOK, što odgovara približno 1 % bruto kredita osiguranih stambenim nekretninama za norveške klijente;
 - (c) za donju granicu pondera rizika za poslovne nekretnine, prag značajnosti utvrđen je na bruto pozajmljivanje u iznosu od 7,6 milijardi NOK, što odgovara približno 1 % bruto kredita osiguranih poslovnim nekretninama za norveške klijente.
9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetne države članice mogu izuzeti pojedinačne kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici i nemaju značajne izloženosti u Norveškoj. Smatra se da izloženosti nisu značajne ako su ispod pragova značajnosti za određenu instituciju utvrđenih u prethodnom stavku 8. Kad primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju norveške mjere na prethodno izuzete pojedinačne kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici kada se premaši prag značajnosti određen na temelju prethodnog stavka 8.
10. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, pragovi značajnosti utvrđeni u skladu s prethodnim stavkom 8. preporučene su najviše razine praga. Odgovarajuća tijela koja uzajamno primjenjuju mjere mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga, odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjere bez praga značajnosti.
11. Ako nema kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u državi članici koje imaju značajne izloženosti u Norveškoj, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati norveške mjere. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju norveške mjere kad kreditna institucija premaši odgovarajući prag značajnosti.

Švedska

- **donji prag od 25 % specifičan za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika, koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup;**
- **minimalna razina (donja granica) za određenu kreditnu instituciju od 35 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuju na portfelj izloženosti prema trgovačkim društvima osiguranih hipotekama na poslovnim nekretninama (nekretnine koje se fizički nalaze u Švedskoj, u vlasništvu za poslovne potrebe radi ostvarivanja prihoda od najma) i minimalna razina (donja granica) za određenu kreditnu instituciju od 25 % za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuju na portfelj izloženosti prema trgovačkim društvima osiguran hipotekama na stambenim nekretninama (stambene zgrade koje se fizički nalaze u Švedskoj u vlasništvu u komercijalne svrhe kako bi se ostvario prihod od najma, ako broj stanova u nekretnini premašuje tri) koji se u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 primjenjuje na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup.**

I. Opis mjera

1. Švedska mjera, primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d), podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 određena kreditnim institucijama koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje primjenjuju IRB pristup, sastoji se od donjeg praga od 25 % specifičnog za određenu kreditnu instituciju za izloženostu ponderirani prosjek pondera rizika koji se primjenjuje na portfelj izloženosti prema stanovništvu, u odnosu na dužnike koji su rezidenti u Švedskoj, osiguran nekretninama. Izloženostu ponderiran prosjek je prosjek pondera rizika pojedinačnih izloženosti izračunan u skladu s člankom 154. Uredbe (EU) br. 575/2013, ponderiran odgovarajućom vrijednošću izloženosti.

2. Švedska mjera primijenjena u skladu s člankom 458. stavkom 2. točkom (d) podtočkom iv. Uredbe (EU) br. 575/2013 i uvedena za kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u Švedskoj i koje primjenjuju IRB pristup sastoji se od minimalne razine (donje granice) od 35 % izloženosti ponderiranog pondera rizika određene kreditne institucije za određene izloženosti prema trgovačkim društvima u Švedskoj osigurane hipotekama na poslovnim nekretninama i minimalne razine (donje granice) od 25 % izloženosti ponderiranog pondera rizika za određenu instituciju prema određenim izloženostima prema trgovačkim društvima u Švedskoj, osiguranim hipotekama na stambenim nekretninama. Izloženost ponderiran prosjek je prosjek pondera rizika pojedinačnih izloženosti izračunan u skladu s člankom 153. Uredbe (EU) br. 575/2013, ponderiran odgovarajućom vrijednošću izloženosti. Ova mjera ne obuhvaća izloženosti prema trgovačkim društvima osigurane: i. poljoprivrednim nekretninama; ii. nekretninama u izravnom vlasništvu općina, država ili regija; iii. nekretninama kod kojih se više od 50 % nekretnine koristi za vlastiti posao; i iv. nekretninama s više stambenih jedinica ako svrha nekretnine nije komercijalna (na primjer stambene udruge koje su u vlasništvu rezidenata i koje su neprofitne) ili ako je broj stambenih jedinica manji od četiri.

II. Uzajamna primjena

3. U skladu s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013, odgovarajućim tijelima država članica preporučuje se da uzajamno primjenjuju švedsku mjeru primjenjujući ju na podružnice koje se nalaze u Švedskoj kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup. U skladu s člankom 458. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013 relevantnim tijelima predmetnih država članica preporučuje se da uzajamno primjenjuju švedske mjere primjenom na kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koje za izračun kapitalnih zahtjeva primjenjuju IRB pristup te koje imaju izloženosti prema stanovništvu prema dužnicima koji su rezidenti u Švedskoj, osigurane hipotekama na nekretninama i/ili izloženosti prema trgovačkim društvima u Švedskoj, osigurane hipotekama na poslovnim ili stambenim nekretninama. U skladu s potpreporukom C(2) relevantnim tijelima preporučuje se da primjenjuju iste mjere kao one koje je u Švedskoj primijenilo tijelo koje uzajamno primjenjuje mjere u roku od tri mjeseca od objave odgovarajuće preporuke u *Službenom listu Europske unije* ⁽⁷⁾.
4. Ako iste mjere makrobonitetne politike nisu raspoložive u njihovoj državi, odgovarajućim tijelima preporučuje se da, nakon savjetovanja s ESRB-om, primijene mjeru makrobonitetne politike raspoloživu u njihovoj državi koja ima učinak koji je gotovo istovjetan gore navedenoj mjeri preporučenoj za uzajamnu primjenu. Odgovarajućim tijelima preporučuje se da donesu istovjetne mjere najkasnije četiri mjeseca nakon objave odgovarajuće preporuke u *Službenom listu Europske Unije*. ⁽⁸⁾

III. Prag značajnosti

5. Mjere su dopunjene pragom značajnosti za određenu instituciju od 5 milijardi SEK za svaku od mjera opisanih u stavku 1. odnosno 2. kako bi se usmjerila moguća primjena načela *de minimis* od strane relevantnih tijela koja uzajamno primjenjuju mjeru.
6. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odgovarajuća tijela predmetne države članice mogu izuzeti pojedinačne kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koje primjenjuju IRB pristup te koje imaju izloženosti ispod praga značajnosti od 5 milijardi SEK od mjere opisane u stavku 1. odnosno stavku 2. Kada primjenjuju prag značajnosti, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da primjenjuju odgovarajuće švedske mjere na prethodno izuzete pojedine kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u matičnoj državi članici kada se prijeđe prag značajnosti od 5 milijardi SEK.
7. Ako nijedna kreditna institucija koja ima odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koja primjenjuje IRB pristup nema izloženosti prema stanovništvu, kako je opisano u stavku 1., veću od 5 milijardi SEK, putem podružnica koje se nalaze u Švedskoj i/ili izravne prekogranične aktivnosti, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati mjeru. U

⁽⁷⁾ Vidjeti Preporuku ESRB/2019/1 za mjeru makrobonitetne politike aktiviranu 31. prosinca 2018.

⁽⁸⁾ Vidjeti Preporuku ESRB/2019/1 za mjeru makrobonitetne politike aktiviranu 31. prosinca 2018.

ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju mjeru iz stavka 1. kada kreditna institucija koja ima odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koja primjenjuje IRB pristup premaši prag od 5 milijardi SEK.

8. Ako nijedna kreditna institucija koja ima odobrenja za rad u matičnoj državi članici i koja primjenjuje IRB pristup nema izloženosti prema trgovačkim društvima, kako je opisano u stavku 2., veće od 5 milijardi SEK, putem podružnica koje se nalaze u Švedskoj i/ili izravne prekogranične aktivnosti, odgovarajuća tijela predmetnih država članica mogu, u skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, odlučiti da neće uzajamno primjenjivati mjeru. U ovom slučaju, odgovarajuća tijela trebala bi pratiti značajnost izloženosti te im se preporučuje da uzajamno primjenjuju mjeru iz stavka 2. kada kreditna institucija koja ima odobrenje za rad u matičnoj državi članici i koja primjenjuje IRB pristup premaši prag od 5 milijardi SEK.
 9. U skladu s odjeljkom 2.2.1. Preporuke ESRB/2015/2, prag značajnosti od 5 milijardi SEK je najviša preporučena razina praga. Odgovarajuća tijela koja uspostavljaju uzajamnost mogu stoga, umjesto primjene preporučenog praga odrediti niži prag za svoju državu, prema potrebi, ili uzajamno primijeniti mjere bez praga značajnosti.”
-

II.

(Informacije)

INFORMACIJE INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji**(Predmet M.10862 – OLIN / MITSUI / BWA JV)****(Tekst značajan za EGP)**

(2023/C 307/02)

Dana 20. prosinca 2022. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32022M10862. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup pravnim dokumentima Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

Neprotivljenje prijavljenoj koncentraciji**(Predmet M.11065 – SAMSKIP / DUISPORT / TX LOGISTIK / ZIEL TERMINAL)****(Tekst značajan za EGP)**

(2023/C 307/03)

Dana 21. kolovoza 2023. Komisija je donijela odluku da se ne protivi prethodno spomenutoj prijavljenoj koncentraciji te je ocijenila da je ona sukladna s unutarnjim tržištem. Odluka se temelji na članku 6. stavku 1. točki (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾. Puni tekst odluke dostupan je samo na engleskom jeziku, a objavit će se nakon što se iz njega uklone sve moguće poslovne tajne. Odluka će biti dostupna:

- na internetskoj stranici Komisije posvećenoj tržišnom natjecanju, u odjeljku za koncentracije (<https://competition-cases.ec.europa.eu/search>). Odluke o spajanju mogu se pretraživati na različite načine, među ostalim po trgovačkom društvu, broju predmeta, datumu i sektoru,
- u elektroničkom obliku na internetskoj stranici EUR-Lexa (<http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=hr>) pod brojem dokumenta 32023M11065. EUR-Lex omogućuje mrežni pristup pravnim dokumentima Europske unije.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1.

III.

(Pripremni akti)

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

MIŠLJENJE EUROPSKE SREDIŠNJE BANKE

od 5. srpnja 2023.

o izmjenama okvira Unije za upravljanje krizama i osiguranje depozita

(CON/2023/19)

(2023/C 307/04)

Uvod i pravna osnova

Europska komisija donijela je 18. travnja 2023. (1) Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 806/2014 u pogledu mjera rane intervencije, uvjeta za sanaciju i financiranja sanacijskih mjera ⁽¹⁾ (dalje u tekstu „predložene izmjene Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu”), (2) Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/59/EU u pogledu mjera rane intervencije, uvjeta za sanaciju i financiranja mjera sanacije ⁽²⁾ (dalje u tekstu „predložene izmjene Direktive o oporavku i sanaciji banaka”), (3) Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/49/EU u pogledu opsega zaštite depozita, korištenja sredstava sustava osiguranja depozita, prekogranične suradnje i transparentnosti ⁽³⁾ (dalje u tekstu „predložene izmjene Direktive o sustavima osiguranja depozita”) i (4) Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/59/EU i Uredbe (EU) br. 806/2014 u pogledu određenih aspekata minimalnog zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze ⁽⁴⁾ (dalje u tekstu „predložene izmjene u pogledu pristupa neizravnog upisa”). Predložene izmjene Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu, predložene izmjene Direktive o oporavku i sanaciji banaka, predložene izmjene Direktive o sustavima osiguranja depozita i predložene izmjene u pogledu pristupa neizravnog upisa dalje u tekstu zajednički se nazivaju „predloženi zakonodavni paket”.

Komisija je predložila savjetovanje s ESB-om o predloženim izmjenama Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu, predloženim izmjenama Direktive o oporavku i sanaciji banaka i predloženim izmjenama Direktive o sustavima osiguranja depozita. ESB je 23. lipnja 2023. zaprimio zahtjev Vijeća Europske unije, a 3. srpnja 2023. zahtjev Europskog parlamenta za davanje mišljenje o predloženim izmjenama u pogledu pristupa neizravnog upisa.

Nadležnost ESB-a za davanje mišljenja utemeljena je na članku 127. stavku 4. i članku 282. stavku 5. Ugovora o funkcioniranju Europske unije jer predloženi zakonodavni paket sadrži odredbe koje utječu na: (1) zadaću Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) da doprinosi neometanom vođenju politika nadležnih tijela koje se odnose na bonitetni nadzor kreditnih institucija i stabilnost financijskog sustava u skladu s člankom 127. stavkom 5. Ugovora i (2) zadaće dodijeljene ESB-u u pogledu bonitetnog nadzora kreditnih institucija u skladu s člankom 127. stavkom 6. Ugovora. Upravno vijeće donijelo je ovo Mišljenje u skladu s prvom rečenicom članka 17. stavka 5. Poslovnika Europske središnje banke.

⁽¹⁾ COM(2023) 226 final.

⁽²⁾ COM(2023) 227 final.

⁽³⁾ COM(2023) 228 final.

⁽⁴⁾ COM(2023) 229 final.

Opće napomene

1. *Potrebno ažuriranje okvira Unije za upravljanje krizama i osiguranje depozita*
 - 1.1. ESB snažno pozdravlja predloženi zakonodavni paket Europske komisije kojim se nastoje ostvariti poboljšanja u svim različitim fazama okvira Unije za upravljanje krizama i osiguranje depozita ⁽⁵⁾. Okvir Unije za upravljanje krizama i osiguranje depozita koji dobro funkcionira ključan je za rješavanje mogućih ili stvarnih propasti kreditnih institucija svih veličina u državama članicama i preko granica. Postojeći okvir za upravljanje krizama i osiguranje depozita, uveden kao odgovor na globalnu financijsku krizu iz 2008. postoji već nekoliko godina, a iskustvo je pokazalo da su reforme provedene tijekom posljednjeg desetljeća znatno ojačale učinkovitost okvira. To preispitivanje važna je prilika za daljnje poboljšanje okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita s obzirom na iskustva stečena u prvim godinama njegove primjene.
 - 1.2. Predloženim zakonodavnim paketom nastoji se povećati otpornost europskih financijskih tržišta u kriznim situacijama. Njime se dodatno usklađuju primjenjiva pravila za upravljanje krizama diljem Unije, čime se smanjuje složenost prekograničnog upravljanja krizama. Njime se također proširuje područje primjene i nastoji poboljšati učinkovitost skupa alata za upravljanje krizama dostupnog za rješavanje kriznih situacija, posebno u vezi s propadanjem manjih i srednje velikih kreditnih institucija.
 - 1.3. ESB pozdravlja poboljšanja sustava rane intervencije, kao i nove odredbe o suradnji i razmjeni informacija između nadzornih i sanacijskih tijela, kojima se nastoji dodatno poboljšati postupak upravljanja krizama. U okviru tog sustava bit će važno održavati jasnu raspodjelu odgovornosti između nadzornih i sanacijskih tijela.
 - 1.4. ESB također pozdravlja predloženo proširenje sanacije ⁽⁶⁾ jer će se time na usklađen način poboljšati učinkovito upravljanje propasti manjih i srednje velikih kreditnih institucija u državama članicama ⁽⁷⁾. Istodobno, nužno je da taj širi opseg sanacije bude popraćen odgovarajućim financiranjem sanacije za te manje i srednje velike kreditne institucije. Bez poboljšanog pristupa financiranju, proširenje područja primjene sanacije moglo bi biti nemoguće provesti u praksi. ESB stoga u potpunosti podržava činjenicu da se predloženim zakonodavnim paketom također predviđa snažnija uloga sustava osiguranja depozita u sanaciji, uz primjenu određenih zaštitnih mjera, na temelju načela da bi gubitke u slučaju propasti kreditne institucije prije svega trebali snositi dioničari i vjerovnici. Važno je da se takva uloga olakša usklađenim testom najmanjeg troška i jedinstvenom prednosti deponenata.
 - 1.5. Predloženi zakonodavni paket u nekim će slučajevima olakšati pristup aranžmanima financiranja sanacije. Međutim, u sistemskim krizama u kojima se više kreditnih institucija istodobno suočava s problemima ili u kojima sanacija vlastitim sredstvima određene kategorije vjerovnika prijeti ozbiljnom ugrožavanjem financijske stabilnosti, bilo bi korisno dopustiti izvanredan pristup aranžmanima financiranja sanacije kako bi se zaštitio javni interes i izbjegle sistemske posljedice. Kako bi se riješile takve iznimne situacije, ESB bi podržao uvođenje izuzeća za financijsku stabilnost koje bi omogućilo pristup aranžmanima financiranja sanacije prije apsorpcije gubitaka od 8 % ukupnih obveza i regulatornog kapitala u iznimnim okolnostima, ali uz primjenu snažnih zaštitnih mjera.

⁽⁵⁾ Vidjeti Mišljenje Europske središnje banke CON/2017/6 od 8. ožujka 2017. o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/59/EU u pogledu rangiranja neosiguranih dužničkih instrumenata u insolventijskoj hijerarhiji (SL C 132, 26.4.2017., str. 1.) i Mišljenje Europske središnje banke CON/2017/47 od 8. studenoga 2017. o reviziji okvira Unije za upravljanje kriznim situacijama (SL C 34, 31.1.2018., str. 17.). Sva mišljenja ESB-a dostupna su na EUR-Lexu. Vidjeti također doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, dostupno na mrežnim stranicama ESB-a www.ecb.europa.eu.

⁽⁶⁾ Vidjeti obrazloženje predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu, stranice 5. i 10.

⁽⁷⁾ Vidjeti doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, str. 1.

- 1.6. Bez obzira na proširenje područja primjene sanacije, neke kreditne institucije nastavit će se likvidirati u okviru nacionalnog postupka likvidacije ili nacionalnog postupka u slučaju insolventnosti. U takvim slučajevima važno je osigurati neometan i pravodoban postupak kako bi se izbjegla bilo kakva „situacija limba” ⁽⁸⁾ nakon negativne procjene javnog interesa.
- 1.7. Predloženim zakonodavnim paketom također se nastoji uskladiti i poboljšati, npr. pomoću jedinstvene prednosti deponenata, sposobnost sustava osiguranja depozita da interveniraju preventivnim i alternativnim mjerama. Međutim, ESB bi podržao daljnje usklađivanje tih mjera. Nadalje, ESB bi cijenio izričitu obvezu odvajanja sredstava institucionalnog sustava zaštite i sredstava sustava osiguranja depozita u člancima Direktive o sustavima osiguranja depozita. Time bi se posebno osiguralo da se određene funkcije institucionalnog sustava zaštite mogu nastaviti obavljati uz pomoć tih namjenskih sredstava institucionalnog sustava zaštite.
- 1.8. ESB smatra da je potrebno poboljšati postojeća pravila kojima se uređuje prijenos doprinosa sustavu osiguranja depozita u slučajevima kada se kreditne institucije pridruže drugom sustavu osiguranja depozita u Uniji jer bi inače ta pravila mogla ometati integriranije jedinstveno tržište bankarskih usluga u Uniji. U tom pogledu ESB podupire davanje ovlasti Europskom nadzornom tijelu za bankarstvo (EBA) za razvoj metodologije za izračun iznosa doprinosa koje treba prenijeti kako bi se osigurala usklađenost s prenesenim rizicima.
- 1.9. ESB snažno podupire brzo dovršenje zakonodavnog postupka, u skladu s ciljem dovršetka rasprava tijekom trenutnog zakonodavnog razdoblja ⁽⁹⁾. Predloženim zakonodavnim paketom uspostavlja se odgovarajuća ravnoteža između ključnih ciljeva zaštite poreznih obveznika i deponenata te očuvanja financijske stabilnosti. On čini usklađen paket o kojem se mora cjelovito raspravljati jer će njegovi ključni elementi funkcionirati kako je predviđeno samo ako se uspostave u isto vrijeme.

2. *Dovršetak bankovne unije*

- 2.1. Osim predloženog zakonodavnog paketa, koji predstavlja ključan korak prema jačanju bankovne unije, bit će neophodne daljnje inicijative za dovršetak bankovne unije u nadolazećim godinama.
- 2.2. Prvo, europski sustav osiguranja depozita nužan je treći stup za dovršetak bankovne unije ⁽¹⁰⁾ te bi se njime dodatno ojačala otpornost bankarskog sektora Unije. Uspostava europskog sustava osiguranja depozita s potpunom podjelom rizika, uključujući potpuno pokrivanje potreba za likvidnošću i gubitaka, i dalje je ključni prioritet ⁽¹¹⁾. Zajedničkim sustavom osigurala bi se jednaka razina povjerenja u sigurnost bankovnih depozita u svim državama članicama ⁽¹²⁾, čime bi se smanjio rizik od navale na banke i zaštitila financijska stabilnost. Zadržavanje zaštite deponenata na nacionalnoj razini održava vezu između kreditne institucije i njezine države. To otežava stvaranje jednakih uvjeta, oslabljuje financijsku stabilnost i znači da nije postignut jedan od glavnih ciljeva bankovne unije. Uspostavom europskog sustava osiguranja depozita mogla bi se potaknuti i daljnja poboljšanja okvira za upravljanje krizama i prekogranična integracija u bankovnu uniju. ESB pozdravlja poziv Komisije na ulaganje novih napora u postizanje političkog dogovora o europskom sustavu osiguranja depozita ⁽¹³⁾ i poziva zakonodavce Unije da ostvare napredak u tom pogledu.
- 2.3. Drugo, potrebno je prioritarno osigurati potpunu operacionalizaciju Europskog stabilizacijskog mehanizma u okviru njegove funkcije zaštitnog mehanizma za jedinstveni fond za sanaciju.

⁽⁸⁾ Vidjeti obrazloženje predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka, str. 19.

⁽⁹⁾ Vidjeti izjavu Euroskupine o budućnosti bankovne unije od 16. lipnja 2022., dostupnu na mrežnim stranicama Vijeća Europske unije www.consilium.europa.eu.

⁽¹⁰⁾ Vidjeti stavak 1.1. Mišljenja Europske središnje banke CON/2016/26 od 20. travnja 2016. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EU) br. 806/2014 radi uspostave Europskog sustava osiguranja depozita (SL C 252, 12.7.2016., str. 1.).

⁽¹¹⁾ Vidjeti doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, stranice 1. - 4. i 14. - 15.

⁽¹²⁾ Vidjeti stavak 1.1. Mišljenja CON/2016/26.

⁽¹³⁾ Vidjeti Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskoj središnjoj banci, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o reviziji okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita kojim se doprinosi dovršetku bankovne unije (COM(2023) 225 final).

- 2.4. Treće, pristup likvidnosti ključan je za uspješnu sanaciju, što je vidljivo i iz nedavnih kriznih događaja. Bankovnoj uniji još uvijek nedostaje okvir za likvidnost u sanaciji. Takav bi okvir trebalo uspostaviti u skladu s vodećim načelima Odbora za financijsku stabilnost i najboljom međunarodnom praksom.

Posebne napomene

3. Mjere rane intervencije koje je donijelo nadzorno tijelo

- 3.1. ESB pozdravlja prijedloge Komisije u pogledu okvira za ranu intervenciju, koji se temelje na prethodnim preporukama ESB-a ⁽¹⁴⁾. Predloženi zakonodavni paket važan je za rješavanje trenutačnih izazova u primjeni tog okvira. Pružanjem izravne pravne osnove za izvršavanje ESB-ove ovlasti rane intervencije na temelju Uredbe (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾ (dalje u tekstu „Uredba o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu”) ⁽¹⁶⁾ smanjuje se rizik koji proizlazi iz mogućeg različitog prenošenja Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾ (dalje u tekstu „Direktiva o oporavku i sanaciji banaka”) u nacionalno pravo. Predloženim zakonodavnim paketom također se uklanja preklapanje između mjera rane intervencije i nadzornih mjera, čime se poboljšava njihova praktična primjena ⁽¹⁸⁾. Osim tih izmjena, ESB podupire usklađivanje uvjeta za donošenje mjera rane intervencije s uvjetima za donošenje nadzornih mjera od strane ESB-a. Time bi se proširila mogućnost da nadzorno tijelo brzo intervenira donošenjem mjera rane intervencije kako bi se uklonili utvrđeni nedostaci, čak i ako još nije došlo do povrede ili moguće povrede bonitetnih zahtjeva. ESB preporučuje brisanje upućivanja na brzo i znatno pogoršanje financijskog stanja subjekta kao preduvjet za poduzimanje mjere rane intervencije. Takvo upućivanje moglo bi ugroziti sposobnost nadzornog tijela da pravilno i pravodobno riješi pogoršanje stanja subjekta ako, na primjer, takvo pogoršanje nije brzo, ali je i dalje značajno ili je takvo pogoršanje povezano s pitanjima upravljanja, unutarnjim kontrolama i drugim nefinancijskim parametrima.
- 3.2. ESB također pozdravlja prijedlog za uključivanje ovlasti za donošenje svih mjera rane intervencije u okviru jedne odredbe ⁽¹⁹⁾, pod istim uvjetima, bez uključivanja ljestvice eskalacije. Time bi se omogućilo brzo donošenje najprikladnijih mjera rane intervencije, uzimajući u obzir posebne okolnosti svake situacije.
- 3.3. Predloženim izmjenama Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu nastoji se ovlastiti ESB za donošenje mjera rane intervencije na temelju povrede ili moguće povrede minimalnih zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obveze (MREL) ⁽²⁰⁾, čak i ako se takvim povredama ne krše bonitetni zahtjevi. Cilj je MREL-a olakšati provedbu uredne sanacijske strategije za kreditnu instituciju koja više nije održiva. Kao takvi, oni služe zasebnoj svrsi u usporedbi s bonitetnim zahtjevima kojima se nastoji osigurati sigurnost i stabilnost kreditnih institucija. Iz toga slijedi da su sanacijska tijela u najboljem položaju, kao i pravno nadležna, za praćenje usklađenosti s ciljevima MREL-a i za uvođenje korektivnih mjera s tim u vezi. Stoga bi ovlast za rješavanje kršenja MREL-a trebala ostati isključivo na sanacijskim tijelima u svim slučajevima u kojima se kršenje MREL-a istodobno ne smatra kršenjem kapitalnih zahtjeva. Time bi se izbjeglo udvostručavanje zadaća i zamagljivanje odgovornosti između bonitetnih nadzornih tijela i sanacijskih tijela.

⁽¹⁴⁾ Vidjeti stavak 4. Mišljenja CON/201747 i doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, str. 2. i stranice 5. - 6.

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 225, 30.7.2014., str. 1.).

⁽¹⁶⁾ Vidjeti članak 1. točku 15. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojim se mijenja članak 13. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽¹⁷⁾ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU, te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014, str. 190.).

⁽¹⁸⁾ Vidjeti članak 1. točku 15. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojim se mijenja članak 13. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽¹⁹⁾ Vidjeti članak 1. točku 15. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojim se mijenja članak 13. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽²⁰⁾ Vidjeti članak 1. točku 15. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojim se mijenja članak 13. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

3.4. Iako se nadzornim mjerama doista mogu učinkovito riješiti određena pitanja strukturne održivosti, one se mogu pokazati nedostatnima u slučajevima u kojima su kreditne institucije sa slabim poslovnim modelima suočene s dugotrajnim poteškoćama i kontinuiranom smanjenju kapitala. Sve dok takve kreditne institucije ne ispunjavaju uvjete da bi ih se smatralo kreditnim institucijama koje „propadaju ili je vjerojatno da će propasti”, postojeći skup alata možda nadležnom tijelu ne pruža dovoljno instrumenata koji bi potaknuli te kreditne institucije da poduzmu odgovarajuće korake za rješavanje tih rizika. Nedavno iskustvo pokazuje da bi postupna dobrovoljna likvidacija, popraćena odgovarajućom potporom u odnosu na kapital i likvidnost, mogla, pod određenim uvjetima, biti troškovno učinkovito rješenje za kreditne institucije sa slabim poslovnim modelom za izlazak s tržišta, čime bi se izbjegao dugotrajan pad, uključujući daljnje gubitke i smanjenje kapitala tijekom nekoliko godina, što bi dovelo do propasti kreditne institucije. S obzirom na to, ESB podupire uključivanje izričite odredbe kojom se nadležna tijela, u kontekstu rane intervencije, ovlašćuju da zatraže podnošenje plana koji će se provesti u slučaju dobrovoljne likvidacije. Nadležno tijelo može zahtijevati od institucije da u plan uključi dodatne elemente. Pripremom takvog plana povećala bi se svijest institucije o dostupnim strateškim opcijama i povezanim troškovima. U svakom slučaju, konačna odluka o provedbi plana prepustila bi se dotičnoj instituciji i njezinim dioničarima.

4. Priprema za sanaciju

4.1. ESB u potpunosti podržava prijedloge za daljnje poboljšanje suradnje i razmjene informacija između ESB-a i Jedinstvenog sanacijskog odbora u kontekstu priprema za sanaciju ⁽²¹⁾. Iako su suradnja i razmjena informacija između ESB-a u okviru njegove nadzorne funkcije i Jedinstvenog sanacijskog odbora već sveobuhvatne na temelju bilateralnog memoranduma o razumijevanju ⁽²²⁾, ESB pozdravlja prijedloge da se ta tješnja suradnja predvidi izravno u zakonodavstvu.

4.2. ESB razumije da se predloženom ovlasti ESB-a za prikupljanje informacija o sanaciji, primjerice nadzorima na licu mjesta, i njihovim dostavljanjem Jedinstvenom sanacijskom odboru ⁽²³⁾, nastoji zamijeniti trenutačna ovlast za ranu intervenciju predviđena Direktivom o oporavku i sanaciji banaka ⁽²⁴⁾. Međutim, ESB predlaže manje izmjene relevantnih odredbi kojima se detaljno propisuju takve ovlasti i uvođenje uvodne izjave s objašnjenjem kojom se pojašnjava potreba za procjenom načina prikupljanja tih informacija na pojedinačnoj osnovi.

4.3. Nadalje, pojam „nadzorna aktivnost” nije definiran u predloženom zakonodavnom paketu, što otežava definiranje opsega predložene obveze ESB-a da obavijesti Jedinstveni sanacijski odbor o takvoj „nadzornoj aktivnosti” ⁽²⁵⁾. Umjesto toga, ESB može obavijestiti Jedinstveni sanacijski odbor o svim relevantnim nadzornim procjenama ESB-a koje dijeli sa svojim tijelima nadležnima za odlučivanje.

5. Preventivna dokapitalizacija i državna potpora za likvidnost

5.1. ESB ponavlja da je preventivna dokapitalizacija koristan instrument za izvanredne okolnosti u okviru postojećeg okvira za upravljanje krizama koji bi trebalo zadržati ⁽²⁶⁾. Jedna je od rijetkih iznimaka od općeg pravila da pružanje izvanredne javne financijske potpore kreditnoj instituciji dovodi do toga da se ona smatra kreditnom institucijom koja propada ili je vjerojatno da će propasti. Preventivna dokapitalizacija podliježe strogim uvjetima koji su u prošlosti bili ispunjeni samo u ograničenom broju slučajeva. Ograničena upotreba instrumenta upućuje na to da je trenutačna uvjetovanost primjerena. Naime, nadležna tijela moraju moći u potpunosti uzeti u obzir posebne okolnosti svakog slučaja.

⁽²¹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 14. i članak 1. točku 16. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 13.c.

⁽²²⁾ Memorandum o razumijevanju između Jedinstvenog sanacijskog odbora i Europske središnje banke u pogledu suradnje i razmjene informacija, dostupno na EUR-Lexu.

⁽²³⁾ Vidjeti članak 1. točku 16. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 13.c.

⁽²⁴⁾ Vidjeti članak 27. stavak 1. točku (h) Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽²⁵⁾ Vidjeti članak 1. točku 16. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 13.c stavak 1. točka (b).

⁽²⁶⁾ Vidjeti doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, str. 2. i stranice 6. - 7.

- 5.2. ESB općenito pozdravlja pojašnjenja navedena u predloženim izmjenama Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu, kao i prijedloge za zadržavanje postojećeg skupa alata za utvrđivanje nastalih gubitaka (tj. nema obveznog pregleda kvalitete imovine jer bi mogli biti prikladniji i drugi instrumenti kao što su nadzori na licu mjesta) jer se preventivne dokapitalizacije obično moraju brzo provesti kako bi bile učinkovite ⁽²⁷⁾.
- 5.3. Istodobno, uvjeti za preventivnu dokapitalizaciju ne bi smjeli ograničavati sposobnost relevantnih tijela da uzmu u obzir posebne okolnosti svakog slučaja. U tom bi pogledu novopredložena definicija solventnosti ⁽²⁸⁾ prisilila nadležno tijelo da zaključi da subjekt nije solventan za tu posebnu svrhu preventivne dokapitalizacije, a koji zaključak se temelji i na pukim tehničkim ili predvidivim privremenim kršenjima kapitalnih zahtjeva, što bi moglo neopravdano dodatno ograničiti preventivne dokapitalizacije i državnu potporu za likvidnost. Stoga ESB preporučuje pojašnjenje nove definicije kako bi se subjekt i dalje mogao procijeniti kao solventan i u slučajevima kršenja ili vjerojatnih kršenja kapitalnih zahtjeva ako se ta kršenja smatraju privremenima s obzirom na posebne okolnosti slučaja.
- 5.4. ESB priznaje prednosti zahtijevanja izlazne strategije iz mjere potpore ⁽²⁹⁾. Međutim, postavljanjem fiksnog vremenskog okvira bez mogućnosti njegova produljenja stvara se rizik od učinka litice jer tržišta mogu predvidjeti rok za izlazak, što dovodi do negativnih posljedica za tržišne uvjete na štetu javnih prihoda. Osim toga, trebalo bi biti moguće uzeti u obzir neočekivana kretanja na tržištu. ESB također ne vidi potrebu za odobrenjem izlazne strategije iz perspektive nadzora povrh odobrenja Komisije koje je već potrebno u okviru općeg postupka u području državnih potpora. Kako bi se moglo učinkovito reagirati u slučaju neočekivanih okolnosti, trebalo bi ukloniti automatsku vezu između svih kašnjenja u provedbi izlazne strategije i procjene o propadanju ili vjerojatnom propadanju. Naposljetku, ograničavanje iznosa instrumenata redovnog osnovnog kapitala stečenih preventivnom dokapitalizacijom na 2 % ukupnog iznosa izloženosti riziku također može neopravdano ograničiti primjenu dostupnih rješenja. Na primjer, može dovesti do neželjenih učinaka litice i dovesti do rizika da mjera dokapitalizacije bude nedostatna i da se njome ne vrati povjerenje u tržište.
6. *Intervencije sustava osiguranja depozita*
- 6.1. Preventivne mjere sustava osiguranja depozita pokazale su se korisnim instrumentom za sprečavanje krize. U skladu s predloženim zakonodavnim paketom, omogućavanje sustavima osiguranja depozita da financiraju preventivne intervencije i dalje bi bila mogućnost za države članice ⁽³⁰⁾. S obzirom na moguće koristi od tih instrumenata, ESB potiče zakonodavce Unije da omoguće dostupnost preventivnih mjera sustavima osiguranja depozita diljem Unije u okviru usklađenog okvira osiguranja depozita. Međutim, ESB priznaje da izgradnja potrebnih kapaciteta za preventivne mjere za sustave osiguranja depozita može potrajati i stoga smatra da bi moglo biti primjereno prijelazno razdoblje. Daljnje usklađivanje opravdano je kako bi se osigurali jednaki uvjeti u cijeloj Uniji, odgovarajuće zaštitne mjere i bolje opremljeni skup alata, čime bi se osigurala dosljednost s općim ciljevima okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita.
- 6.2. ESB pozdravlja predložena pojašnjenja Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu ⁽³¹⁾ i Direktive o oporavku i sanaciji banaka ⁽³²⁾ da intervencije sustava osiguranja depozita provedene u skladu s pravilima o preventivnim mjerama Direktive o sustavima osiguranja depozita ⁽³³⁾ ne pokreću procjenu propadanja ili vjerojatne propasti. Time će se nadležnim tijelima osigurati veća jasnoća i sigurnost. Međutim, ESB ima određene rezerve u pogledu uvjeta pod kojim bi nadležno tijelo trebalo utvrditi da je intervencija sustava osiguranja depozita potrebna kako bi se očuvala financijska stabilnost i dugoročna održivost dotične kreditne institucije kako preventivna intervencija ne

⁽²⁷⁾ Vidjeti članak 1. točku 20. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 18.a stavak 2.

⁽²⁸⁾ Vidjeti članak 1. točku 20. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 18.a i članak 1. točku 19. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojim se u Direktivu o oporavku i sanaciji banaka umeće novi članak 32.c.

⁽²⁹⁾ Vidjeti članak 1. točku 20. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 18.a stavak 2. točka (b).

⁽³⁰⁾ Vidjeti članak 1. točku 12. predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita kojom se mijenja članak 11. Direktive o sustavima osiguranja depozita.

⁽³¹⁾ Vidjeti članak 1. točku 19. podtočku (b) predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se mijenja članak 18. stavak 4. točka (d) Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽³²⁾ Vidjeti članak 1. točku 17. podtočku (b) predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojim se mijenja članak 32. stavak 4. točka (d) Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽³³⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

bi pokrenula procjenu propadanja ili vjerojatne propasti⁽³⁴⁾. Stoga ESB preporučuje brisanje tog upućivanja u predloženim izmjenama Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

- 6.3. ESB također pozdravlja usklađivanje testa najmanjeg troška prije korištenja sredstava sustava osiguranja depozita ili prilikom razmatranja primjene preventivne mjere sustava osiguranja depozita⁽³⁵⁾. U svim slučajevima upotrebe sustava osiguranja depozita, usklađeni okvir za test najmanjeg troška pridonijet će izjednačavanju uvjeta i osiguravanju dosljednosti u svim državama članicama. Za specifičnu situaciju preventivnih mjera, u predloženim izmjenama Direktive o sustavima osiguranja depozita napominje se da je predviđanje povrata od likvidacije izazov jer bi preventivne mjere trebalo poduzeti mnogo prije svake predviđive likvidacije⁽³⁶⁾. Stoga se u tim prijedlozima predlaže primjena faktora od 85 % na procijenjeni omjer povrata pri provedbi testa najmanjeg troška za preventivnu mjeru, čime bi se oslobodilo dodatno financiranje iz sustava osiguranja depozita. Jednakomjernom primjenom takvog faktora za preventivne i alternativne mjere te doprinose sustava osiguranju depozita sanaciji, dodatno bi se izjednačili uvjeti i pomoglo olakšati te intervencije sustava osiguranja depozita u više scenarija. Međutim, budući da situacije institucija na koje se primjenjuju preventivne mjere mogu biti veoma različite u pogledu njihovih bilanci i stupnja njihova pogoršanja, faktor možda neće na odgovarajući način uzeti u obzir posebnosti preventivnih mjera. EBA može učinkovitije riješiti to pitanje u okviru svojeg predloženog nacrtu regulatornih tehničkih standarda⁽³⁷⁾.
- 6.4. Predloženim izmjenama Direktive o sustavima osiguranja depozita predviđa se da kreditne institucije koje od sustava osiguranja depozita zatraže financiranje preventivnih mjera moraju nadležnom tijelu, radi savjetovanja, dostaviti obavijest o mjerama koje se te kreditne institucije obvezuju poduzeti kako bi osigurale ili ponovno uspostavile usklađenost s nadzornim zahtjevima, uključujući mjere za ublažavanje rizika pogoršanja financijske stabilnosti i jačanje kapitalne i likvidnosne pozicije kreditne institucije. ESB predlaže da se pojasni da bi nadzorno tijelo bilo obvezno samo provjeriti predviđenu usklađenost s bonitetnim zahtjevima. To bi uključivalo provjeru bonitetnih i nadzornih aspekata korektivnih planova, čiji je cilj osigurati ili ponovno uspostaviti usklađenost s nadzornim zahtjevima te osigurati dugoročnu održivost kreditne institucije. Nadzorno tijelo trebalo bi blisko surađivati s nacionalnim imenovanim tijelima ili tijelima sustava osiguranja depozita u pitanjima u okviru njihovih ovlasti za koja su i dalje odgovorna. Osim toga, tijelo za sustav osiguranja depozita i/ili imenovano tijelo imaju stvarni interes i u najboljem su položaju da prate otplatu iznosa koji je sustav osiguranja depozita pridonio preventivnoj mjeri od strane kreditne institucije, kao i povezani vremenski okvir, te da na temelju toga odluče hoće li toj kreditnoj instituciji odobriti dodatne preventivne mjere.
- 6.5. ESB predlaže izričit zahtjev za odvajanje sredstava institucionalnog sustava zaštite i sredstava sustava osiguranja depozita. Dosadašnje iskustvo pokazalo je da su odvojena sredstva institucionalnog sustava zaštite važna za neometano funkcioniranje takvih sustava. Osim toga, postojala bi znatna korist od odvojenih sredstava institucionalnog sustava zaštite i sustava osiguranja depozita, s obzirom na to da odvojena sredstva institucionalnog sustava zaštite ne podliježu ograničenjima nametnutima Direktivom o sustavima osiguranja depozita. Stoga se zasebnim sredstvima institucionalnog sustava zaštite osigurava da se druge funkcije institucionalnog sustava zaštite mogu i dalje obavljati uz pomoć sredstava namijenjenih institucionalnom sustavu zaštite. Na primjer, proaktivnim i pravodobnim intervencijama institucionalnog sustava zaštite osigurava se da njegove institucije članice ispunjavaju kapitalne i likvidnosne zahtjeve. ESB pozdravlja činjenicu da, kao i u prošlosti, ta zasebna sredstva institucionalnog sustava zaštite ne bi podlijezala zahtjevima iz Direktive o sustavima osiguranja depozita. Kad je riječ o njihovoj ulozi kao sustava osiguranja depozita, ESB podupire da institucionalni sustavi zaštite i dalje podliježu Direktivi o sustavima osiguranja depozita kako bi se osigurali jednaki uvjeti. Stoga se prijedlogom Komisije, u kombinaciji s odvajanjem sredstava institucionalnog sustava zaštite i sredstava sustava osiguranja depozita, zadržava potrebna fleksibilnost, a istodobno se osiguravaju pravna jasnoća i jednaki uvjeti.

7. *Rano upozorenje o mogućoj procjeni da institucija propada ili je vjerojatno da će propasti*

- 7.1. Predloženim izmjenama Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu predviđa se da bi ESB ili relevantno nacionalno nadležno tijelo trebali što prije obavijestiti Jedinstveni sanacijski odbor ako smatraju da postoji značajan rizik od ispunjenja jednog ili više uvjeta na osnovi kojih bi se smatralo da institucija propada ili je vjerojatno da će propasti⁽³⁸⁾. ESB ili nacionalno nadležno tijelo i Jedinstveni sanacijski odbor zatim će razmijeniti mišljenja o

⁽³⁴⁾ Vidjeti članak 1. točku 20. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojim se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 18.a stavak 1. točka (b) i članak 1. točku 19. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojim se u Direktivu o oporavku i sanaciji banaka umeće novi članak 32.c stavak 1. točka (b).

⁽³⁵⁾ Vidjeti članak 1. točku 13. predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita kojom se u Direktivu o sustavima osiguranja depozita umeće novi članak 11.e.

⁽³⁶⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 30. predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita.

⁽³⁷⁾ Vidjeti članak 1. točku 13. predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita kojom se u Direktivu o sustavima osiguranja depozita umeće novi članak 11.e stavak 5.

⁽³⁸⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 15. i članak 1. točku 16. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 13.c.

mogućim mjerama za sprečavanje takve propasti, kao i o razumnom vremenskom okviru za njihovu provedbu. ESB ili nacionalno nadležno tijelo i Jedinствeni sanacijski odbor pratit će razvoj situacije i redovito se sastajati.

- 7.2. ESB podržava taj novi postupak ranog upozoravanja i pozdravlja činjenicu da on ne utječe na dobro uspostavljen postupak sanacije ⁽³⁹⁾, uključujući posebno načela, nadležnost i postupak za procjenu propada li institucija ili je vjerojatno da će propasti. Time će se dodatno razviti najbolje prakse u pogledu suradnje između ESB-a i Jedinствenog sanacijskog odbora. Osim toga, njime se osigurava da ESB ili nacionalno nadležno tijelo i Jedinствeni sanacijski odbor mogu procijeniti krizne situacije kako se one razvijaju i na najprikladniji način reagirati svojim cjelovitim skupom alata.
- 7.3. U tom smislu ESB pozdravlja činjenicu da početak tog novog postupka ranog upozoravanja nije preduvjet za kasniju procjenu propadanja ili vjerojatne propasti ⁽⁴⁰⁾. U razdobljima kriza koje se brzo mijenjaju može biti primjereno odmah započeti s takvom procjenom, s obzirom na ozbiljnost situacije i nepostojanje lako dostupnih mjera kojima bi se ta propast mogla spriječiti.

8. *Postupak sanacije*

- 8.1. ESB pozdravlja proširenje područja primjene sanacije. Širim područjem primjene sanacije, instrumenti sanacije stavit će se na raspolaganje širem skupu kreditnih institucija, čime će se poboljšati pristup instrumentima za sanaciju koji su u skladu s najboljim međunarodnim praksama i osigurati daljnje usklađivanje u upravljanju krizama. Istodobno, ESB razumije da se prijedlogom neće zahtijevati da sanacijska tijela odrede manje kreditne institucije za sanaciju ako bi takva mjera bila nerazmjerna. Te bi kreditne institucije i dalje mogle biti likvidirane u okviru nacionalnih postupaka zbog insolventnosti ako bi to dovelo do zadovoljavajućeg ishoda. U svakom slučaju, ESB bi pozdravio analizu pitanja postiže li se kumulativnim učinkom predloženih izmjena procjene javnog interesa, uključujući novi cilj smanjenja gubitaka za sustave osiguranja depozita, predviđeno razmjerno proširenje sanacije.
- 8.2. Proširenje područja primjene sanacije na manje i srednje velike kreditne institucije može biti vjerodostojno samo ako se pronađu realna rješenja za osiguravanje odgovarajućeg financiranja sanacije, uključujući interne kapacitete kreditnih institucija za apsorpciju gubitaka, ali i što je još važnije, pristup financiranju sustava osiguranja depozita i aranžmanima financiranja sanacije.
- 8.3. Načelo da gubitke u slučaju propasti kreditne institucije trebaju snositi dioničari i vjerovnici temelj je okvira Unije za upravljanje krizama. ESB stoga pozdravlja činjenicu da je to ključno načelo potvrđeno u predloženom zakonodavnom paketu.
- 8.4. Istodobno, proširenje područja primjene sanacije na manje i srednje velike kreditne institucije podrazumijeva izazove. Te kreditne institucije često uvelike ovise o depozitima kao izvoru financiranja i, ovisno o uvjetima na lokalnom tržištu, mogu imati poteškoća s izdavanjem drugih financijskih instrumenata koji mogu pouzdano apsorbirati gubitke ili biti konvertirani u vlasnički kapital u slučaju propasti kreditne institucije. Mogu postojati situacije u kojima sanacija vlastitim sredstvima depozita koji nisu zaštićeni sustavom osiguranja depozita (neosigurani depoziti) može dovesti do rizika za financijsku stabilnost, što bi moglo dovesti do smanjenja vrijednosti na štetu javnog interesa. To se, na primjer, može dogoditi ako sanacija vlastitim sredstvima nepokrivenih depozita u jednoj kreditnoj instituciji dovede do povlačenja nepokrivenih depozita u drugim kreditnim institucijama, čime se širi zaraza. ESB pozdravlja činjenicu da se predloženim zakonodavnim paketom uvode mogućnosti za poboljšanje zaštite deponenata jačanjem sposobnosti sustava osiguranja depozita da osigura financiranje u sanaciji ⁽⁴¹⁾. Ključno je da se to postigne pojašnjenjem i proširenjem testa najmanjeg troška ⁽⁴²⁾ i uvođenjem jedinstvene prednosti deponenata s jednakim rangiranjem svih depozita ⁽⁴³⁾. Slično tome, ESB pozdravlja prijedlog Komisije da se doprinos sustava osiguranja depozita računa prema minimalnom zahtjevu za apsorpciju gubitaka za

⁽³⁹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 15. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽⁴⁰⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 16. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽⁴¹⁾ Vidjeti, na primjer, članak 1. točku 56. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 109. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁴²⁾ Vidjeti članak 1. točku 13. predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita kojom se u Direktivu o sustavima osiguranja depozita umeće novi članak 11.e.

⁽⁴³⁾ Vidjeti članak 1. točku 55. podtočku (a) predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 108. stavak 1. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

pristup aranžmanima financiranja sanacije, uključujući Jedinsteni fond za sanaciju, kada se upotrebljava instrument prijenosa⁽⁴⁴⁾. Te promjene, kojima se poboljšava sposobnost sustava osiguranja depozita i aranžmana financiranja sanacije za potporu sanaciji manjih i srednje velikih kreditnih institucija, neophodan su doprinos smislenom proširenju primjene instrumenata sanacije na takve kreditne institucije. Stoga je važno da se predloženi zakonodavni paket donese uz poštovanje cjelovitog pristupa i da se osigura da su promjene okvira upravljanja krizama i osiguranje depozita usklađene. Provedba samo nekih elemenata predloženog zakonodavnog paketa mogla bi dovesti do nemogućnosti uspješne primjene sanacije u praksi.

- 8.5. U skladu s načelom da gubitke u slučaju propasti kreditne institucije prvenstveno snose dioničari i vjerovnici, sve kreditne institucije namijenjene za sanaciju moraju imati minimalnu sposobnost apsorpcije gubitaka kao prvu liniju obrane, primjereno kalibriranu u skladu sa strategijom sanacije, čime se osigurava tržišna disciplina i minimizira oslanjanje na vanjske izvore financiranja. Međutim, čak i uz mogućnost da sustavi osiguranja depozita pridonesu financiranju sanacije i da se taj doprinos uračuna u minimalni zahtjev za apsorpciju gubitaka ukupnih obveza i regulatornog kapitala od 8 %⁽⁴⁵⁾, postizanje praga od 8 % ukupnih obveza i regulatornog kapitala moglo bi ojačati nepovoljnu dinamiku u sistemskoj krizi, npr. ako više kreditnih institucija istodobno propada ili ako bi to zahtijevalo nametanje gubitaka određenim vjerovnicima, što bi pak moglo ozbiljno ugroziti financijsku stabilnost. Stoga bi ESB u iznimnim slučajevima podržao uvođenje izuzeća za financijsku stabilnost za pristup aranžmanima financiranja sanacije u skladu s preporukom Međunarodnog monetarnog fonda (MMF)⁽⁴⁶⁾. Time bi se omogućio pristup aranžmanima financiranja sanacije prije apsorpcije gubitaka od 8 % ukupnih obveza i regulatornog kapitala u slučajevima u kojima je to nužno za zaštitu javnog interesa i zaštitu financijske stabilnosti. Ta bi mogućnost stoga trebala podlijegati strogim uvjetima i mehanizmima upravljanja, po uzoru na usporediv mehanizam koji postoji u Sjedinjenim Američkim Državama, npr. zahtijevanje zajedničkog odobrenja Jedinstvenog sanacijskog odbora, Komisije i ESB-a. Izuzeće bi se primjenjivalo samo u vrijeme krize na razini europa područja ili država članica ili ako postoji rizik od takve krize, kao krajnja mjera i nakon što se u najvećoj mogućoj mjeri iskoristi sposobnost kreditnih institucija da apsorbiraju gubitke bez stvaranja negativnih učinaka za financijsku stabilnost⁽⁴⁷⁾.
- 8.6. Čak i uz proširenje procjene javnog interesa određeni broj manjih kreditnih institucija vjerojatno će ostati izvan područja primjene sanacije. Za te kreditne institucije, za koje primjena okvira za sanaciju i dalje ne bi bila razmjerna, ESB bi pozdravio poboljšanja i daljnje usklađivanje nacionalnih postupaka u slučaju insolventnosti⁽⁴⁸⁾. Razina ambicioznosti predloženog zakonodavnog paketa u tom je pogledu ograničena. ESB potiče zakonodavce Unije da u svim državama članicama usklade i prošire dostupnost alternativnih mjera u likvidaciji, posebno mogućnost sustava osiguranja depozita da podrže prijenose imovine i obveza kreditnoj instituciji stjecateljici. ESB pozdravlja predložene izmjene hijerarhije vjerovnika i pojašnjenja testa najmanjeg troška, što će dovesti do boljeg pristupa financiranju sustava osiguranja depozita i šire dostupnosti tih mjera. Postojanje tih alternativnih mjera u svim državama članicama omogućilo bi brži, učinkovitiji i usklađeniji postupak upravljanja likvidacijom kreditnih institucija, što će u konačnici koristiti financijskoj stabilnosti i deponentima te ograničiti potrebe za isplatom sustava osiguranja depozita.
- 8.7. Naposljetku, ESB pozdravlja pojašnjenje da podjela odgovornosti u postupku otpisa instrumenata kapitala i drugih prihvatljivih obveza u potpunosti odražava podjelu odgovornosti u postupku sanacije⁽⁴⁹⁾. To podrazumijeva da se primarna odgovornost nadzornog tijela odnosi na procjene propadanja ili vjerojatnosti propasti, dok preostale uvjete za otpis procjenjuje sanacijsko tijelo.

⁽⁴⁴⁾ Vidjeti članak 1. točku 24. podtočku (a) predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se mijenja članak 27. stavak 7. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽⁴⁵⁾ Vidjeti članak 1. točku 24. podtočku (a) predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se mijenja članak 27. stavak 7. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽⁴⁶⁾ Vidjeti MMF, Program procjene financijskog sektora – Tehnička napomena – Sanacija banaka i upravljanje krizama (2018.), stranice 6. i 30., dostupno na mrežnim stranicama MMF-a www.imf.org.

⁽⁴⁷⁾ Vidjeti i doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, str. 4.

⁽⁴⁸⁾ Vidjeti doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, stranice 3. i 11. ESB je potaknuo Komisiju da istraži izvedivost rješenja kao što je stvaranje europskog okvira za administrativnu likvidaciju, uz potporu europskog sustava osiguranja depozita, kako bi se osiguralo da se propasti takvih kreditnih institucija rješavaju na učinkovit i usklađen način.

⁽⁴⁹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 26. i članak 1. točku 23. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se mijenja članak 21. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

9. Prednost deponenata

- 9.1. ESB pozdravlja prijedlog Komisije o uspostavi jedinstvene prednosti deponenata ⁽⁵⁰⁾. Tim će se pristupom osigurati veća usklađenost hijerarhije vjerovnika kreditnih institucija diljem Unije i osigurati da svi depoziti, uključujući one velikih trgovačkih društava i isključene depozite, budu *jednako rangirani* i iznad redovnih neosiguranih potraživanja. Tim će se pristupom poboljšati pristup financiranju sustava osiguranja depozita u korist očuvanja knjige depozita u cjelini, što znači da sustav osiguranja depozita može bolje doprinijeti mjerama za krizno upravljanje u sanaciji te preventivnim ili alternativnim mjerama, uključujući strategije prijenosa. Time se znatno poboljšavaju dostupna rješenja za upravljanje krizama ⁽⁵¹⁾ i olakšava sprječavanje problema financijske stabilnosti uzrokovanih širenjem zaraze zbog drugih kreditnih institucija koje se suočavaju s navalom neosiguranih deponenata na banke. Povećana dostupnost strategija prodaje poslovanja, bilo u sanaciji ili u kontekstu alternativnih mjera sustava osiguranja depozita, može smanjiti primjenu djelomične likvidacije kao sredstva za upravljanje propasti kreditnih institucija. To je korisno jer djelomična likvidacija može uništiti vrijednost i predstavlja smetnju za deponente u financijsku stabilnost. Predloženim pristupom smanjuje se i potreba za isplata depozita, što često zahtijeva od sustava osiguranja depozita da mobiliziraju velike iznose, čime se smanjuje njihova likvidnost i sposobnost suočavanja s propašću kreditnih institucija koje će uslijediti. Boljom zaštitom pristupa depozitima i financijske stabilnosti smanjuju se i poticaji za korištenje novca poreznih obveznika u slučaju propasti kreditnih institucija. Važno je napomenuti da sustav osiguranja depozita i dalje u potpunosti štiti osigurane deponente u svim scenarijima, ali i da oni imaju koristi od strategija prijenosa kojima se može postići neprekinuti pristup njihovim depozitima ⁽⁵²⁾.
- 9.2. Davanjem prednosti svim depozitima pred nadređenim potraživanjima u hijerarhiji vjerovnika, tim bi se pristupom olakšala i raspodjela gubitaka na neosigurane dužničke instrumente kreditnih institucija, čime bi se olakšalo osiguravanje potpune apsorpcije gubitaka od strane vjerovnika prihvatljivih za sanaciju vlastitim sredstvima bez suočavanja s problemima financijske stabilnosti. Time bi se na najmanju moguću mjeru sveo i rizik od tužbi za naknadu štete u skladu s načelom prema kojem nijedan vjerovnik ne smije biti doveden u nepovoljniji položaj, čime bi se povećala mogućnost sanacije ⁽⁵³⁾.
- 9.3. ESB istodobno priznaje da uvođenje jedinstvene prednosti deponenata može dovesti do dodatnih troškova za sustave osiguranja depozita u nekim scenarijima upravljanja bankovnom krizom. Iako ESB napominje da se jedinstvena prednost deponenata pokazala uspješnom u nizu jurisdikcija, bila bi dobrodošla daljnja analiza posebnih situacija u kojima bi mogli nastati dodatni troškovi za sustave osiguranja depozita ili bi mogle nastati neželjene posljedice. U toj bi analizi također trebalo razmotriti, u mjeri u kojoj je to moguće i uzimajući u obzir iskustvo stečeno u jurisdikcijama koje su uvele jedinstvenu prednost deponenata, učinak predloženih promjena na rejting i cijene nadređenog neosiguranog duga te bi trebalo dodatno ispitati interakciju između jedinstvene prednosti deponenata i prihvatljivosti određenih depozita za potrebe MREL-a. Nadalje, ESB je otvoren za istraživanje alternativnih rješenja kojima se poboljšava sposobnost sustava osiguranja depozita da pridonese sanaciji (također i s preventivnim i alternativnim mjerama) u jednakoj mjeri koliko bi to bilo moguće uz jedinstvenu prednost deponenata, uz istodobno ograničavanje izloženosti sustava osiguranja depozita gubicima nakon isplate u likvidaciji. Pri istraživanju takvih rješenja bit će nužno osigurati da svako proširenje područja primjene sanacije bude popraćeno odgovarajućim pristupom financiranju u sanaciji, uključujući posebno financiranje iz sustava osiguranja depozita. Naposljetku, učinak uvođenja jedinstvene prednosti deponenata na strukturu odgovornosti kreditnih institucija očigledno bi zaslužio veliku pozornost nadzornih tijela, a ESB je spreman to pažljivo procijeniti za kreditne institucije u svojoj nadležnosti.

10. Rješavanje rizika „situacije limba”

- 10.1. Direktivom o oporavku i sanaciji banaka već se od država članica zahtijeva da osiguraju urednu likvidaciju institucije koja propada, a koja nije predmet sanacije u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom ⁽⁵⁴⁾. ESB podupire predložene izmjene Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojima se dodatno pojašnjava taj mehanizam ⁽⁵⁵⁾, osiguravajući da se takva likvidacija pokrene bez odgode i da u razumnom roku dovede do izlaska kreditne institucije s tržišta ili prestanka njezinih bankarskih aktivnosti ⁽⁵⁶⁾.

⁽⁵⁰⁾ Vidjeti članak 1. točku 55. podtočku (a) predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 108. stavak 1. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁵¹⁾ Vidjeti doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, stranice 4. i 13.

⁽⁵²⁾ Za dodatne informacije o pristupu SAD-a, koji uključuje davanje jedinstvene prednosti deponenata i znatno oslanjanje na strategije prijenosa, vidjeti govor Andreae Enrija, predsjednika Nadzornog odbora ESB-a, *Of temples and trees: on the road to completing the European banking union*, dostupno na mrežnim stranicama ESB-a o nadzoru banaka na www.bankingsupervision.europa.eu.

⁽⁵³⁾ Vidjeti stavak 2.3.2. Mišljenja CON/2017/6.

⁽⁵⁴⁾ Vidjeti članak 32.b Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁵⁵⁾ Vidjeti članak 1. točku 18. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 32.b Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁵⁶⁾ Vidjeti stavak 3.2. Mišljenja CON/2020/25; doprinos ESB-a ciljanom savjetovanju Europske komisije o preispitivanju okvira za upravljanje krizama i osiguranje depozita, stranice 2. i 8.

- 10.2. Nacionalne postupke za upravljanje slučajevima koji ne dovode do sanacije trebalo bi dodatno uskladiti ovlašćivanjem sanacijskih tijela za pokretanje administrativnog postupka likvidacije za institucije koje ispunjavaju prva dva uvjeta sanacije, ali nisu podložne sanaciji zbog nedostatka javnog interesa za sanaciju⁽⁵⁷⁾. To bi bio najučinkovitiji način da se odlučno razmotri mogućnost „situacije limba” tijekom duljeg vremenskog razdoblja.
- 10.3. ESB podupire davanje ovlasti nadležnom tijelu za oduzimanje odobrenja za rad kreditnim institucijama koje propadaju ili će vjerojatno propasti, ali nisu u sanaciji⁽⁵⁸⁾. Istodobno, izmjenama se ne bi trebao uvoditi nikakav automatizam, zadržavajući oduzimanje odobrenja za rad kao diskrecijsku ovlast ESB-a u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013⁽⁵⁹⁾.
- 10.4. Kad je riječ o prijedlogu da se utvrdi da je oduzimanje odobrenja za rad dovoljan uvjet za pokretanje likvidacije⁽⁶⁰⁾, ESB smatra da je iznimno važno izbjeći sve neželjene posljedice u smislu proturječnih tumačenja ili različitog prenošenja u nacionalno zakonodavstvo. Glavni prijedlog Komisije za rješavanje „situacije limba” predviđa da, kada sanacijsko tijelo utvrdi da kreditna institucija ispunjava sve uvjete za sanaciju osim uvjeta javnog interesa, relevantno nacionalno tijelo također mora imati ovlast da bez odgode pokrene postupak likvidacije kreditne institucije⁽⁶¹⁾. Prijedlog da je oduzimanje odobrenja za rad „dostatan” uvjet za likvidaciju može potaknuti države članice da se odreknu primjerenog prenošenja tog važnog zahtjeva za osnaživanje nacionalnih tijela⁽⁶²⁾. Takav bi pristup mogao dovesti do pogrešnog tumačenja prema kojem bi oduzimanje odobrenja za rad od strane nadzornog tijela bilo jedini razlog za pokretanje likvidacijskog postupka, a da se pritom ne uzme u obzir prethodna odluka sanacijskog tijela o tome jesu li ispunjeni uvjeti za sanaciju. Taj bi pristup mogao dovesti do prakse u kojoj nacionalna upravna tijela ili nacionalni sudovi odgađaju početak postupka likvidacije do oduzimanja odobrenja. Time bi se zanemarila mogućnost da bi u nekim slučajevima bilo primjerenije pokrenuti likvidacijski postupak dok kreditna institucija još uvijek ima odobrenje za rad. S obzirom na ta razmatranja, ESB preporučuje da oduzimanje odobrenja za rad nije usklađeni preduvjet za likvidaciju kreditnih institucija.

11. Neopozive obveze plaćanja u jedinstveni fond za sanaciju

- 11.1. ESB snažno preporučuje da se udio neopozivih obveza plaćanja ne poveća s 30 % na 50 % ukupnog iznosa ex ante doprinosa institucija jedinstvenom fondu za sanaciju i aranžmanima financiranja sanacije⁽⁶³⁾. Praksa kreditnih institucija koje su upisale neopozive obveze plaćanja pokazala je da tretman koji primjenjuju neke kreditne institucije može stvoriti rizik od precjenjivanja njihova redovnog osnovnog kapitala. To bi, ako procjena situacije kreditne institucije pokaže da takav rizik postoji i ostaje nepokriven, moglo dovesti do donošenja nadzornih mjera za smanjenje tog rizika.

⁽⁵⁷⁾ Vidjeti i stavak 8.6. gore.

⁽⁵⁸⁾ Vidjeti članak 1. točku 18. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 32.b stavak 3. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁵⁹⁾ Vidjeti članak 4. stavak 1. točku (a) i članak 14. stavak 5. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

⁽⁶⁰⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 16. i članak 1. točku 18. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 32.b stavak 4. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁶¹⁾ Vidjeti uvodnu izjavu 16. i članak 1. točku 18. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 32.b stavci 1. i 2. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁶²⁾ Vidjeti članak 1. točku 18. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka, kojom se mijenja članak 32.b stavak 1. Direktive o oporavku i sanaciji banaka i predviđa da relevantno nacionalno upravno ili pravosuđe mora imati ovlast bez odgode pokrenuti postupak likvidacije institucije ili subjekta na uredan način.

⁽⁶³⁾ Vidjeti članak 1. točku 37. podtočku (a) predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se mijenja članak 70. stavak 3. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i članak 1. točku 53. podtočku (a) predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 103. stavak 3. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

- 11.2. Pozadina tog bonitetnog pitanja jest da mnoge kreditne institucije za računovodstvene potrebe ne bilježe neopozivu obvezu plaćanja kao obvezu, već je drža izvan svoje bilance te istodobno evidentiraju kolateral u novcu kao imovinu, bez bilježenja bilo kakvih troškova u računu dobiti i gubitka. Na taj je način redovni osnovni kapital kreditne institucije prikazan većim od stvarnog jer ne odražava činjenicu da se sredstva uplaćena kao kolateral u sanacijski fond ne mogu vratiti bez odgovarajućeg plaćanja u novcu. Postojanje bonitetnog rizika u vezi s neopozivim obvezama plaćanja potvrdio je i Opći sud Europske unije⁽⁶⁴⁾. Napominjemo da se čak ni predloženim pojašnjenjima to pitanje ne bi riješilo⁽⁶⁵⁾.
- 11.3. U svakom slučaju, ESB pozdravlja pojašnjenja⁽⁶⁶⁾ da će sanacijsko tijelo, ako kreditna institucija više nije obuhvaćena područjem primjene Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu ili Direktive o oporavku i sanaciji banaka i više ne podliježe obvezi plaćanja doprinosa u jedinstveni fond za sanaciju, pozvati na ispunjenje preuzetih neopozivih dospelih obveza. Ovom se izmjenom nadalje potvrđuje da kreditne institucije ni u kojem slučaju ne mogu preuzeti kolateral u novcu koji je dan kako bi se osigurala neopozive obveze plaćanja, osim ako je izvršeno odgovarajuće plaćanje sanacijskom fondu, zbog čega je takav kolateral u novcu potrebno odbiti od redovnog osnovnog kapitala kreditnih institucija.
- 11.4. Naposljetku, s obzirom na to da neke kreditne institucije ne evidentiraju te doprinose u jedinstveni fond za sanaciju kao rashod tijekom punjenja fonda, te bi doprinose trebale evidentirati kao trošak kada se sredstva koriste. Iako je učinak na bonitetne omjere ograničen bonitetnim odbicima koje primjenjuje ESB, neopozivim obvezama plaćanja povećava se dobit kreditnih institucija u mirnim gospodarskim vremenima (kada se jedinstveni fond za sanaciju puni) i produbljuju gubici u krizi (kada se jedinstveni fond za sanaciju koristi), čime se stvara prociklički kanal zaraze. ESB stoga neopozive obveze plaćanja smatra problematičnima iz perspektive sistemskog rizika kada se ne obračunavaju kao rashod tijekom faze punjenja jedinstvenog fonda za sanaciju te predlaže da se njihova upotreba svede na najmanju moguću mjeru.
12. *Usklađenost s minimalnim zahtjevima u pogledu regulatornog kapitala i prihvatljivih obveza (pristup neizravnog upisa)*
- 12.1. Predloženim izmjenama u pogledu pristupa neizravnog upisa sanacijska tijela ovlašćuju se da određenim društvima kćerima dopuste usklađivanje sa zahtjevima za interni MREL na konsolidiranoj⁽⁶⁷⁾, a ne na pojedinačnoj osnovi. Ta mogućnost podliježe dvama skupovima zaštitnih mjera⁽⁶⁸⁾. Prvo, za subjekte u sanaciji koji su matični (mješoviti) financijski holdinzi u Uniji zahtijeva se da je subjekt kći jedino izravno društvo kći koje drži subjekt u sanaciji te da i subjekt u sanaciji i subjekt kći imaju poslovni nastan u istoj državi članici i dio su iste sanacijske grupe. Alternativno, za druge vrste subjekata u sanaciji zahtijeva se da subjekt kći podliježe zahtjevu u sklopu drugog stupa ili zahtjevu za kombinirani zaštitni sloj na konsolidiranoj osnovi. Drugo, sanacijsko tijelo moralo je zaključiti da usklađenost sa zahtjevima za interni MREL na konsolidiranoj osnovi negativno ne utječe na mogućnost sanacije relevantne grupe ni na primjenu ovlasti za otpis i konverziju na taj posrednički subjekt ili na druge subjekte u istoj sanacijskoj grupi.
- 12.2. Kad je riječ o subjektima u sanaciji koji nisu matični (mješoviti) financijski holdinzi u Uniji, uspostavlja se veza sa zahtjevom u sklopu drugog stupa koji je nametnut subjektu kćeri na konsolidiranoj osnovi. ESB napominje da se konsolidirani ili potkonsolidirani zahtjevi određeni za društvo kćer unutar bankovne grupe u Uniji moraju utvrditi u

⁽⁶⁴⁾ Vidjeti presudu od 9. rujna 2020., *BNP Paribas protiv Europske središnje banke*, T-150/18 i T-345/18, EU:T:2020:394, stavak 78.

⁽⁶⁵⁾ Vidjeti članak 1. stavak 37. točku (b) predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu u kojem se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 70. stavak 3.a i članak 1. točku 53. podtočku (b) predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka u kojoj se u Direktivu o oporavku i sanaciji banaka umeće novi članak 103. stavak 3.a.

⁽⁶⁶⁾ Vidjeti članak 1. točku 37. podtočku (b) predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu u kojem se u Uredbu o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu umeće novi članak 70. stavak 3.a i članak 1. točku 53. podtočku (b) predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka u kojoj se u Direktivu o oporavku i sanaciji banaka umeće novi članak 103. stavak 3.a.

⁽⁶⁷⁾ Vidjeti članak 1. točku 3. podtočku (a) i članak 2. točku 7. podtočku (a) predloženih izmjena u pogledu pristupa neizravnog upisa kojim se mijenja članak 45.f stavak 1. Direktive o oporavku i sanaciji banaka odnosno članak 12.g stavak 1. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽⁶⁸⁾ Vidjeti članak 1. točku 3. podtočku (a) i članak 2. točku 7. podtočku (a) predloženih izmjena u pogledu pristupa neizravnih upisa kojim se mijenja članak 45.f stavak 1. Direktive o oporavku i sanaciji banaka odnosno članak 12.g stavak 1. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

skladu s relevantnim uvjetima iz Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁹⁾ (dalje u tekstu „Uredba o kapitalnim zahtjevima” (CRR)) i Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁰⁾ (dalje u tekstu „Direktiva o kapitalnim zahtjevima”). Na primjer, ako institucija kći nije niti matična institucija u državi članici niti drži društva kćeri u trećim zemljama, nadzorno tijelo može zahtijevati usklađenost s određenim obvezama iz CRR-a i CRD-a ⁽⁷¹⁾ na potkonsolidiranoj osnovi samo ako je to opravdano za potrebe nadzora zbog specifičnosti rizika ili strukture kapitala institucije ili ako države članice donesu nacionalne zakone kojima se zahtijeva strukturno razdvajanje djelatnosti unutar bankarske grupe ⁽⁷²⁾.

13. *Drugi aspekti povezani s okvirom za osiguranje depozita*

13.1. Predloženim izmjenama Direktive o sustavima osiguranja depozita predlaže se niz drugih promjena okvira za osiguranje depozita ⁽⁷³⁾. ESB pozdravlja promjene koje dovode do daljnjeg usklađivanja i proširenja skupa alata nadležnih tijela u okviru za upravljanje krizama i osiguranje depozita.

13.2. Neke od predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita izvor su zabrinutosti za ESB. Prvo, predloženim izmjenama Direktive o sustavima osiguranja depozita nastoji se nadzornom tijelu dodijeliti obveza da osigura da kreditne institucije poštuju svoje obveze kao članovi sustava osiguranja depozita ⁽⁷⁴⁾. Ovlasti nadzornog tijela u skladu s CRD-om mogu se koristiti samo za ispunjavanje ciljeva utvrđenih u CRD-u i ne mogu se proširiti na nepovezana pitanja, kao što je neusklađenost kreditnih institucija s obvezama koje imaju kao članovi sustava osiguranja depozita. Osim toga, tijela sustava osiguranja depozita u mnogo su boljem položaju za procjenu takve usklađenosti te bi trebala biti ovlaštena odgovarajućim provedbenim ovlastima. Stoga ESB preporučuje da se taj prijedlog ponovno razmotri.

13.3. Drugo, predložene izmjene Direktive o sustavima osiguranja depozita upućuju na to da će sustavima osiguranja depozita biti dopušteno držati svoja sredstva na računima nacionalnih središnjih banaka ⁽⁷⁵⁾. Iako bi otvaranje takvih računa bilo u skladu s Ugovorom ⁽⁷⁶⁾, ova bi odredba mogla zahtijevati izmjene statuta nekih nacionalnih središnjih banaka na temelju nacionalnog prava kako bi se osiguralo da i javni i privatni sustavi osiguranja depozita imaju pravo otvoriti potrebne račune. Nadalje, svako financiranje sustava osiguranja depozita od strane NSB-a, na primjer proširenjem mogućnosti prekoračenja po računu sustava osiguranja depozita kod NSB-a, ne bi bilo u skladu sa zabranom monetarnog financiranja jer se sustav osiguranja depozita smatra „tijelom uređenim javnim pravom” u smislu članka 123. stavka 1. Ugovora ⁽⁷⁷⁾.

14. *Olakšavanje prijenosa doprinosa sustava osiguranja depozita*

14.1. Trenutačno, kada kreditna institucija prestane biti član sustava osiguranja depozita i pridruži se drugom sustavu osiguranja depozita ili ako se neke njezine aktivnosti prenesu u drugi sustav osiguranja depozita izvorni sustav osiguranja depozita prenosi samo mali dio prošlih doprinosa kreditne institucije novom sustavu osiguranja depozita. Od 2024., nakon što sustavi osiguranja depozita dosegnu svoju ciljnu razinu, mogućnost prijenosa doprinosa može u potpunosti prestati jer se mogu prenijeti samo doprinosi za posljednjih 12 mjeseci. U slučaju da kreditna institucija promijeni svoju povezanost sa sustavom osiguranja depozita, to će dovesti do viška financiranja

⁽⁶⁹⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽⁷⁰⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽⁷¹⁾ Vidjeti dijelove od drugog do osmog CRR-a i glavu VII. CRD-a.

⁽⁷²⁾ Vidjeti članak 11. stavak 6. CRR-a.

⁽⁷³⁾ Većina tih promjena temelji se na Mišljenju Europskog nadzornog tijela za bankarstvo o financiranju sustava osiguranja depozita i upotrebi sredstava sustava osiguranja depozita (EBA/OP/2020/02) dostupno na mrežnim stranicama EBA-e www.eba.europa.eu.

⁽⁷⁴⁾ Vidjeti članak 1. točku 3. podtočku (a) predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita kojom se mijenja članak 4. stavak 4. Direktive o sustavima osiguranja depozita.

⁽⁷⁵⁾ Vidjeti članak 1. točku 11. podtočku (e) predloženih izmjena Direktive o sustavima osiguranja depozita kojom se u Direktivu o sustavima osiguranja depozita umeće novi članak 10. stavak 7.a.

⁽⁷⁶⁾ Vidjeti članak 17. Statuta Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke (dalje u tekstu „Statut ESSB-a”) kojim se utvrđuje da nacionalne središnje banke, radi obavljanja svojih poslova, mogu otvoriti račun za kreditne institucije, javne ustanove i druge sudionike na tržištu.

⁽⁷⁷⁾ Vidjeti ESB-ovo Izvješće o konvergenciji za 2022., stavak 2.2.3. i Mišljenje CON/2020/24.

u izvornom sustavu osiguranja depozita jer se rizici koje pokriva taj sustav osiguranja depozita smanjuju, a njegova financijska sredstva ostaju vrlo slična. S druge strane, u sustavu osiguranja depozita primatelju nastaje manjak financijskih sredstava jer prenesena sredstva nisu razmjerna prenesenim rizicima. Taj manjak mora popuniti kreditna institucija koja obavlja prijenos ili svi članovi sustav osiguranja depozita primatelja. Postojeći okvir osiguranja depozita daje prednost izvornom sustavu osiguranja depozita na trošak kreditne institucije koja obavlja prijenos i/ili članova sustava osiguranja depozita primatelja. Ako ostane nepromijenjen, okvir za osiguranje depozita nameće znatne nepovratne troškove kreditnoj instituciji koja mijenja svoje članstvo u sustavu osiguranja depozita. To predstavlja bitnu prepreku cilju promicanja jedinstvenog tržišta bankarskih usluga u Uniji.

- 14.2. ESB izražava žaljenje zbog toga što prijedlog Komisije ne slijedi preporuku EBA-e ⁽⁷⁸⁾ da se EBA ovlasti za razvoj metodologije kojom bi se riješio taj nedostatak u okviru osiguranja depozita. ESB bi predložio da se EBA zaduži za razvoj metodologije za izračun iznosa doprinosa koji će se prenijeti kako bi se osigurala usklađenost s prenesenim rizicima. Time bi se višak financijskih sredstava u izvornom sustavu osiguranja depozita i manjak financijskih sredstava u sustavu osiguranja depozita primatelju sveo na najmanju moguću mjeru te se time izbjeglo nametanje nepotrebnih troškova kreditnoj instituciji prenositelju i drugim članovima sustava osiguranja depozita primatelja. Takvom bi se metodologijom trebali uravnotežiti interesi uključenih sustava osiguranja depozita i očuvati financijska stabilnost u cijelom sustavu.
15. *Razmjena informacija*
- 15.1. Predloženim zakonodavnim paketom nastoje se dodatno poboljšati odredbe o razmjeni informacija u kontekstu upravljanja krizama ⁽⁷⁹⁾.
- 15.2. ESB podupire sveobuhvatnu i pravodobnu razmjenu informacija između nadležnih tijela i sanacijskih tijela u svrhu upravljanja krizama. ESB i Jedinstveni sanacijski odbor već su uspostavili sveobuhvatni bilateralni memorandum o razumijevanju kojim se olakšava takva razmjena ⁽⁸⁰⁾. Memorandumom se uspostavlja više kanala za razmjenu informacija i suradnju, čime se osigurava da Jedinstveni sanacijski odbor bude obaviješten o relevantnim kretanjima u vezi sa subjektima pod izravnim nadzorom ESB-a.
- 15.3. Međutim, ESB je zabrinut zbog predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojima se od ESB-a i drugih članova ESSB-a zahtijeva da Jedinstvenom sanacijskom odboru dostave sve informacije potrebne za obavljanje zadaća Jedinstvenog sanacijskog odbora u skladu s Uredbom o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu ⁽⁸¹⁾ te da Komisiji dostave sve informacije potrebne za izvršavanje zadaća Komisije u skladu s Direktivom o oporavku i sanaciji banaka u vezi s razvojem politika, uključujući pripremu procjena učinka te pripremu zakonodavnih prijedloga i pregovaranje o njima ⁽⁸²⁾.
- 15.4. Važno područje primjene tih obveza nije jasno određeno te bi stoga bilo dobro utvrditi vrstu informacija koje treba dostaviti Jedinstvenom sanacijskom odboru i Komisiji. Konkretno, sve nove odredbe o razmjeni informacija koje treba uključiti u Direktivu o oporavku i sanaciji banaka mogu se primjenjivati samo na predmet te Direktive. Takva razmjena informacija ne bi obuhvaćala, na primjer, informacije povezane s bonitetnim nadzorom kreditnih institucija ili aktivnostima Komisije u području razvoja politika. ESB razumije da se ta razmjena informacija odnosi samo na informacije u agregiranom obliku koje se ne odnose na pojedinačne kreditne institucije. Osim toga, ESB bi pozdravio uspostavu sporazuma o suradnji s Komisijom kako bi se osigurao učinkovit i neometan prijenos tih informacija. Naposljetku, ESB razumije da će se sve povjerljive informacije prenositi Komisiji u skladu s relevantnim sektorskim pravom Unije kojim se utvrđuje zaštita povjerljivih informacija i izuzeća od takve zaštite.

⁽⁷⁸⁾ Vidjeti Mišljenje Europskog nadzornog dijela za bankarstvo o prihvatljivosti depozita, razini pokrića i suradnji među sustavima osiguranja depozita (EBA/OP/2019/10), dostupno na mrežnim stranicama EBA-e www.eba.europa.eu.

⁽⁷⁹⁾ Vidjeti članak 1. točke 25. i 43. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojim se mijenja članak 30. odnosno članak 88. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu.

⁽⁸⁰⁾ Memorandum o razumijevanju između Jedinstvenog sanacijskog odbora i Europske središnje banke u pogledu suradnje i razmjene informacija.

⁽⁸¹⁾ Vidjeti članak 1. točku 29. predloženih izmjena Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu kojom se mijenja članak 34. Uredbe o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu i članak 1. točku 58. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 128. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

⁽⁸²⁾ Vidjeti članak 1. točku 58. predloženih izmjena Direktive o oporavku i sanaciji banaka kojom se mijenja članak 128. Direktive o oporavku i sanaciji banaka.

15.5. Također bi trebalo podsjetiti da se povjerljivi statistički podaci mogu prenijeti Jedinствenom sanacijskom odboru i Komisiji samo u skladu s relevantnim pravom Unije o zaštiti povjerljivih informacija. Posebno, člankom 8. stavkom 4.a Uredbe Vijeća (EZ) br. 2533/98 ⁽⁸³⁾ članovima ESSB-a dopušta se prijenos povjerljivih statističkih podataka ⁽⁸⁴⁾ tijelima država članica i Unije odgovornima za nadzor financijskih institucija, tržišta i infrastruktura ili za stabilnost financijskog sustava u mjeri i na razini pojedinosti koja je potrebna za obavljanje njihovih odnosnih zadaća. U skladu s istim člankom, tijela koja primaju povjerljive statističke podatke trebala bi poduzimati sve potrebne regulatorne, administrativne, tehničke i organizacijske mjere kojima se osigurava fizička i logička zaštita povjerljivih statističkih podataka. Na temelju toga i na zahtjev Jedinствenog sanacijskog odbora ESB prenosi povjerljive statističke podatke Jedinствenom sanacijskom odboru.

16. *Prijenosi osobnih podataka*

16.1. Iako se predloženim zakonodavnim paketom nastoje dodatno poboljšati odredbe kojima se uređuje razmjena informacija u kontekstu upravljanja krizama, ne dotiče se pitanja zaštite osobnih podataka, što je važna tema i temeljno pravo. Uredbom o jedinstvenom sanacijskom mehanizmu mogle bi se pružiti jasnije smjernice o razmjeni osobnih podataka i odgovarajućim zaštitnim mjerama za ispitanike kako bi se osigurala pravedna ravnoteža između različitih interesa o kojima je riječ.

16.2. Osim toga, iskustvo je pokazalo da bi za usklađenost s pravilima o zaštiti podataka moglo biti potrebno dodatno vrijeme za provedbu potrebnih mjera prije razmjene relevantnih informacija. To dodatno vrijeme moglo bi dovesti do mogućih kašnjenja. To bi bilo posebno problematično u kontekstu krizne situacije u kojoj su, na primjer, Jedinствenom sanacijskom odboru brzo potrebne informacije kako bi se pripremio za sanaciju. Stoga bi moglo biti potrebno uvesti posebne odredbe za privremeno ublažavanja postupovnih zahtjeva za zaštitu podataka kako bi se osigurala pravedna ravnoteža između različitih interesa u tim kriznim okolnostima.

Na mjestima gdje ESB preporučuje izmjenu predložene uredbe i direktiva, poseban prijedlog nacrtu naznačen je u tehničkom radnom dokumentu uz popratno obrazloženje dano u tu svrhu. Tehnički radni dokument dostupan je na engleskom jeziku na mrežnim stranicama EUR-Lexa.

Sastavljeno u Frankfurtu na Majni 5. srpnja 2023.

Predsjednica ESB-a
Christine LAGARDE

⁽⁸³⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2533/98 od 23. studenoga 1998. o prikupljanju statističkih podataka od strane Europske središnje banke (SL L 318, 27.11.1998., str. 8.). Pravna osnova Uredbe (EZ) br. 2533/98 je članak 5. stavak 4. Statuta ESSB-a kojim se predviđa da Vijeće, u skladu s postupkom utvrđenim u članku 41. Statuta ESSB-a, između ostalog, utvrđuje režim povjerljivosti koji se primjenjuje na prikupljanje statističkih podataka od strane ESB-a, uz pomoć nacionalnih središnjih banaka.

⁽⁸⁴⁾ Kako je definirano u članku 1. točki 12. Uredbe (EZ) 2533/98.

IV.

(Obavijesti)

OBAVIJESTI INSTITUCIJA, TIJELA, UREDA I AGENCIJA EUROPSKE UNIJE

EUROPSKA KOMISIJA

Tečajna lista eura ⁽¹⁾

30. kolovoza 2023.

(2023/C 307/05)

1 euro =

Valuta	Tečaj	Valuta	Tečaj		
USD	američki dolar	1,0886	CAD	kanadski dolar	1,4764
JPY	japanski jen	159,15	HKD	hongkonški dolar	8,5427
DKK	danska kruna	7,4531	NZD	novozelandski dolar	1,8250
GBP	funta sterlinga	0,85920	SGD	singapurski dolar	1,4723
SEK	švedska kruna	11,8410	KRW	južnokorejski von	1 442,07
CHF	švicarski franak	0,9568	ZAR	južnoafrički rand	20,2170
ISK	islandska kruna	142,70	CNY	kineski renminbi-juan	7,9347
NOK	norveška kruna	11,5460	IDR	indonezijska rupija	16 590,26
BGN	bugarski lev	1,9558	MYR	malezijski ringit	5,0511
CZK	češka kruna	24,107	PHP	filipinski pezo	61,800
HUF	mađarska forinta	379,85	RUB	ruski rubalj	
PLN	poljski zlot	4,4728	THB	tajlandski baht	38,145
RON	rumunjski novi leu	4,9420	BRL	brazilski real	5,2877
TRY	turska lira	29,1190	MXN	meksički pezo	18,2478
AUD	australski dolar	1,6814	INR	indijska rupija	90,0188

⁽¹⁾ Izvor: referentna tečajna lista koju objavljuje ESB.

V.

(Objave)

POSTUPCI U VEZI S PROVEDBOM POLITIKE TRŽIŠNOG NATJECANJA

EUROPSKA KOMISIJA

Prethodna prijava koncentracije

(Predmet M.11214 – MUBADALA CAPITAL / FORTRESS MANAGEMENT / FIG)

Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 307/06)

1. Komisija je 24. kolovoza 2023. zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta se prijava odnosi na sljedeće poduzetnike:

- Mubadala Capital LLC („Mubadala Capital”, Saudijska Arabija), pod kontrolom poduzetnika Mubadala Investment Company PJSC (Saudijska Arabija),
- FIG Buyer GP („Fortress Management”, SAD), novoosnovani subjekt u potpunom vlasništvu članova sadašnje uprave poduzetnika Fortress Investment Group LLC,
- Fortress Investment Group LLC („FIG”, SAD).

Poduzetnici Mubadala Capital i Fortress Management steći će, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe o koncentracijama, zajedničku kontrolu nad cijelim poduzetnikom FIG.

Koncentracija se provodi kupnjom vlasničkih udjela i ugovorom o komanditnom društvu.

2. Poslovne su djelatnosti predmetnih poduzetnika sljedeće:

- Mubadala Capital je društvo kći za upravljanje imovinom poduzetnika MIC,
- Fortress Management je u vlasništvu članova sadašnje uprave poduzetnika FIG,
- FIG je društvo za upravljanje ulaganjima s diversificiranim portfeljem ulaganja.

3. Preliminarnim ispitivanjem Komisija je ocijenila da bi prijavljena transakcija mogla biti obuhvaćena područjem primjene Uredbe o koncentracijama. Međutim konačna odluka još nije donesena.

U skladu s Obavijesti Komisije o pojednostavnjenom postupku za postupanje s određenim koncentracijama prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽²⁾ treba napomenuti da je ovaj predmet primjeren za primjenu postupka iz Obavijesti.

4. Komisija poziva zainteresirane treće osobe da joj podnesu moguća očitovanja o predloženoj koncentraciji.

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1. („Uredba o koncentracijama”).

⁽²⁾ SL C 366, 14.12.2013., str. 5.

Očitovanja se Komisiji moraju dostaviti najkasnije u roku od 10 dana od datuma ove objave. U svakom je očitovanju potrebno navesti referentnu oznaku:

M.11214 - MUBADALA CAPITAL / FORTRESS MANAGEMENT / FIG

Očitovanja se Komisiji mogu poslati e-poštom ili poštom. Podaci za kontakt:

E-pošta: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Poštanska adresa:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Prethodna prijava koncentracije
(Predmet M.11229 – MFE-MEDIAFOREUROPE / PROSIEBENSAT1)
Predmet primjeren za primjenu pojednostavnjenog postupka

(Tekst značajan za EGP)

(2023/C 307/07)

1. Komisija je 24. kolovoza 2023. zaprimila prijavu predložene koncentracije u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽¹⁾.

Ta se prijava odnosi na sljedeće poduzetnike:

- MFE-MEDIAFOREUROPE N.V. („MFE”, Nizozemska), pod kontrolom poduzetnika Fininvest S.p.A. (Italija),
- ProSiebenSat.1 Media SE („P7S1”, Njemačka).

Poduzetnik MFE steći će, u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe o koncentracijama, isključivu kontrolu nad cijelim poduzetnikom P7S1.

Koncentracija se provodi kupnjom udjela.

2. Poslovne su djelatnosti predmetnih poduzetnika sljedeće:

- MFE je multinacionalna medijska grupa koja upravlja televizijskim kanalima s besplatnim sadržajem, radijskim postajama i televizijskim sadržajima uz naplatu na talijanskom i španjolskom jeziku te obavlja djelatnosti povezane s audiovizualnim sektorom, uključujući prodaju oglasnog prostora na različitim distribucijskim platformama,
- P7S1 je poduzeće za masovne medije i digitalne usluge koje posluje u segmentima zabave, upoznavanja i videosadržaja te trgovine i ulaganja, s naglaskom na zemljama njemačkog govornog područja.

3. Preliminarnim ispitivanjem Komisija je ocijenila da bi prijavljena transakcija mogla biti obuhvaćena područjem primjene Uredbe o koncentracijama. Međutim konačna odluka još nije donesena.

U skladu s Obavijesti Komisije o pojednostavnjenom postupku za postupanje s određenim koncentracijama prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004 ⁽²⁾ treba napomenuti da je ovaj predmet primjeren za primjenu postupka iz Obavijesti.

4. Komisija poziva zainteresirane treće osobe da joj podnesu moguća očitovanja o predloženoj koncentraciji.

Očitovanja se Komisiji moraju dostaviti najkasnije u roku od 10 dana od datuma ove objave. U svakom je očitovanju potrebno navesti referentnu oznaku:

M.11229 – MFE-MEDIAFOREUROPE / PROSIEBENSAT1

Očitovanja se Komisiji mogu poslati e-poštom ili poštom. Podaci za kontakt:

E-pošta: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Poštanska adresa:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ SL L 24, 29.1.2004., str. 1. („Uredba o koncentracijama”).

⁽²⁾ SL C 366, 14.12.2013., str. 5.

DRUGI AKTI

EUROPSKA KOMISIJA

Objava odobrene standardne izmjene specifikacije proizvoda zaštićene oznake izvornosti ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u sektoru poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz članka 6.b stavaka 2. i 3. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014

(2023/C 307/08)

Ova obavijest objavljuje se u skladu s člankom 6.b stavkom 5. Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 664/2014 ⁽¹⁾.

OBAVIJEST O ODOBRENJU STANDARDNE IZMJENE SPECIFIKACIJE PROIZVODA ZAŠTIĆENE OZNAKE IZVORNOSTI ILI ZAŠTIĆENE OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA IZ DRŽAVE ČLANICE

(Uredba (EU) br. 1151/2012)

„Bardejovský Med / Med z Bardejova”

EU br.: PDO-SK-02778-AM01 - 14.6.2023

ZOI (X) ZOZP()

1. **Naziv proizvoda**

„Bardejovský Med / Med z Bardejova”

2. **Država članica u kojoj se nalazi zemljopisno područje**

Slovačka

3. **Tijelo države članice koje dostavlja obavijest o standardnoj izmjeni**

Ured za industrijsko vlasništvo Slovačke Republike

—

4. **Opis odobrenih izmjena**

„BARDEJOVSKÝ MED / MED Z BARDEJOVA”

IZVORNI TEKST

Medljikovac od medljike s jele

Fizikalno-kemijska svojstva

⁽¹⁾ SL L 179, 19.6.2014., str. 17.

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g
Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 60 %,
Udio elementa u tragovima:	više od 1 %
Električna vodljivost:	najmanje 100 mS/m

Sadržava vrlo velike količine minerala i elemenata u tragovima.

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja:	bistra, tamna do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije 95–114 mm prema Pfundovoj ljestvici
Kristalizacija:	kristalizacijom nastaju vrlo sitni kristali koji se brzo otapaju na niskoj temperaturi kada se med otopi
Miris:	blag, ne pretjerano izražen, blaga slatka aroma maslaca
Okus:	blago sladak s nježnim, ne pretjerano izraženim okusom maslaca

Medljikovac od medljike s lipe

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g
Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 60 %,
Udio elementa u tragovima:	više od 1 %
Električna vodljivost:	najmanje 90 mS/m

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja:	bistra, tamnosmeđa do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije, 95–110 mm prema Pfundovoj ljestvici
-------	---

Kristalizacija:	kristalizacija medljike s lipe relativno je brza u usporedbi s kristalizacijom drugih vrsta medljike; kristali su prilično veliki i nalikuju grubom pijesku
Miris:	pikantan sa snažnom aromom lipinog cvijeta
Okus:	blago pikantan s karakterističnim okusom sličnim mentolu

Medljikovac

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g
Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 60 %,
Udio elementa u tragovima:	više od 1 %
Električna vodljivost:	najmanje 95 mS/m

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja:	bistra, smečkastocrvena, smeđa do tamnosmeđa 95–110 mm prema Pfundovoj ljestvici
Kristalizacija:	brza, stvara prilično velike kristale
Miris:	blago pikantan
Okus:	pomalo nalik maslacu i pikantan s karakterističnim okusom medljike

NOVI TEKST:

Medljikovac od medljike s jele

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g
Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 45 %,
Električna vodljivost:	najmanje 100 mS/m

Sadržava vrlo velike količine minerala i elemenata u tragovima.

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja:	bistra, tamna do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije više od 65 mm prema Pfundovoj ljestvici
Kristalizacija:	kristalizacijom nastaju vrlo sitni kristali koji se brzo otapaju na niskoj temperaturi kada se med otopi
Miris:	blag, ne pretjerano izražen, blaga slatka aroma maslaca
Okus:	blago sladak s nježnim, ne pretjerano izraženim okusom maslaca

Medljikovac od medljike s lipe

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g
Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 45 %,
Električna vodljivost:	najmanje 90 mS/m

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja:	bistra, tamnosmeđa do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije, više od 65 mm prema Pfundovoj ljestvici
Kristalizacija:	kristalizacija medljike s lipe relativno je brza u usporedbi s kristalizacijom drugih vrsta medljike; kristali su prilično veliki i nalikuju grubom pijesku
Miris:	pikantan sa snažnom aromom lipinog cvijeta
Okus:	blago pikantan s karakterističnim okusom sličnim mentolu

Medljikovac

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g

Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 45 %,
Električna vodljivost:	najmanje 95 mS/m
Organoleptička svojstva	
Izgled	
Boja:	bistra, tamnosmeđa do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije, više od 65 mm prema Pfundovoj ljestvici
Kristalizacija:	brza, stvara prilično velike kristale
Miris:	blago pikantan
Okus:	pomalo nalik maslacu i pikantan s karakterističnim okusom medljike

Izmjena utječe na jedinstveni dokument.

JEDINSTVENI DOKUMENT

„Bardejovský Med / Med z Bardejova”

EU br.: PDO-SK-02778-AM01 - 14.6.2023

ZOI (X) ZOZP()

1. Naziv [ZOI-ja ili ZOZP-a]

„Bardejovský Med / Med z Bardejova”

2. Država članica ili treća zemlja

Slovačka

3. Opis poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda

3.1. Vrsta proizvoda [vidjeti Prilog XI.]

Razred 1.4. Ostali proizvodi životinjskog podrijetla (jaja, med, različiti mliječni proizvodi osim maslaca itd.)

3.2. Opis proizvoda na koji se odnosi naziv iz točke 1.

Naziv „Bardejovský med / Med z Bardejova” obuhvaća tri odvojena proizvoda:

medljikovac od medljike s jele

medljikovac od medljike s lipa i

medljikovac.

Nude se u tekućem ili kristaliziranom obliku.

Medljikovac od medljike s jele

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode: najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja

Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF): u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg

u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg

Udio saharoze: najviše 5 g/100 g

Udio glukoze i fruktoze: najmanje 45 %,

Električna vodljivost: najmanje 100 mS/m

Sadržava vrlo velike količine minerala i elemenata u tragovima.

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja: bistra, tamna do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije
95–65 mm prema Pfundovoj ljestvici

Kristalizacija: kristalizacijom nastaju vrlo sitni kristali koji se brzo otapaju na niskoj temperaturi kada se med otopi

Miris: blag, ne pretjerano izražen, blaga slatka aroma maslaca

Okus: blago sladak s nježnim, ne pretjerano izraženim okusom maslaca

Medljikovac od medljike s lipe

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode: najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja

Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF): u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg
u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg

Udio saharoze: najviše 5 g/100 g

Udio glukoze i fruktoze: najmanje 45 %,

Električna vodljivost: najmanje 90 mS/m

Organoleptička svojstva

Izgled

Boja: bistra, tamnosmeđa do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije, više od 65 mm prema Pfundovoj ljestvici

Kristalizacija: kristalizacija medljike s lipe relativno je brza u usporedbi s kristalizacijom drugih vrsta medljike; kristali su prilično veliki i nalikuju grubom pijesku

Miris: pikantan sa snažnom aromom lipinog cvijeta

Okus: blago pikantan s karakterističnim okusom sličnim mentolu

Medljikovac

Fizikalno-kemijska svojstva

Udio vode:	najviše 18 % na površini u posudi nakon taloženja
Sadržaj hidroksimetilfurfurala (HMF):	u neotopljenom medu nakon centrifugiranja, najviše 5 mg/kg u otopljenom medu nakon kristalizacije, najviše 15 mg/kg
Udio saharoze:	najviše 5 g/100 g
Udio glukoze i fruktoze:	najmanje 45 %
Električna vodljivost:	najmanje 95 mS/m
Organoleptička svojstva	
Izgled	
Boja:	bistra, tamna do crna, s blagim zelenim odsjajem nakon kristalizacije više od 65 mm prema Pfundovoj ljestvici
Kristalizacija:	brza, stvara prilično velike kristale
Miris:	blago pikantan
Okus:	pomalo nalik maslacu i pikantan s karakterističnim okusom medljike

3.3. *Hrana za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla) i sirovine (samo za prerađene proizvode)*

—

3.4. *Posebni proizvodni postupci koji se moraju provesti na određenom zemljopisnom području*

Svi koraci u proizvodnji proizvoda „Bardejovský med / Med z Bardejova”, od postavljanja košnica do punjenja staklenki, moraju se odvijati na određenom zemljopisnom području.

3.5. *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje, itd. proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Proizvod „Bardejovský med / Med z Bardejova” mora se pakirati na određenom zemljopisnom području iz točke 4. kako bi se bolje zaštitila autentičnost i kvaliteta proizvoda te osigurala sljedivost proizvoda i nadzor nad proizvodom.

To je jedini način da se očuva kvaliteta i spriječe bilo kakve promjene fizikalno-kemijskih i organoleptičkih svojstava. Prijevoz robe na druge lokacije dovodi do promjena temperature, vlažnosti, apsorpcije stranih mirisa, povećanja količine HMF-a i gubitka dijastaza. Pakiranjem na određenom zemljopisnom području smanjuje se i rizik od mogućeg miješanja s medom proizvedenim izvan zemljopisnog područja definiranog u točki 4.

3.6. *Posebna pravila za označivanje proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

—

4. **Sažeta definicija zemljopisnog područja**

Proizvod „Bardejovský med / Med z Bardejova” proizvodi se na području planinskog lanca Čergov u okrugu Bardejov, u općinama Hertník, Šiba, Hervartov, Richvald, Kríže, Tarnov, Rokytov i Mokroluh te u sljedećim dijelovima grada Bardejov: Koligrund, Bardejovská zábava, Poštárka i Bardejov-Mihaľov.

5. Povezanost sa zemljopisnim područjem

Zahtjev za registraciju oznake izvornosti proizvoda „Bardejovský med / Med z Bardejova” temelji se isključivo na posebnoj kvaliteti i svojstvima proizvoda, koji proizlaze iz prirodnih i ljudskih čimbenika prisutnih na zemljopisnom području.

Planinski lanac Čergov nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Slovačke. Područje je nastalo na flišnoj podlozi s pješčenjacima i glinjacima. Površina je prekrivena mješovitim šumama u kojima dominiraju bukva, jela i smreka. U dijelu gorja koji se zove „Bardejov” ima homogenih šumaraka jele, u kojima na jednom području ima i stabala sitnolisne lipe i bukve. U šumama određenog zemljopisnog područja udio stabala jele vrlo je visok i procjenjuje se na 70 %. Oko 6 000 ha područja pod šumom prekriveno je jelama, a košnice se na tim područjima nalaze na stalnim ili nomadskim lokacijama.

Cijeli planinski lanac Čergov nalazi se u hladnoj klimatskoj zoni, s prosječnim temperaturama od – 3 do – 6 °C zimi i od 14 do 16 °C ljeti, a pod snježnim je pokrivačem 120 do 160 dana godišnje. Na tom području razdoblje kada temperatura doseže 25 °C ili više traje od 10 do 30 dana godišnje. Klima je prilično hladna i vlažna, što stvara prikladne uvjete za životni ciklus zelene jelove uši (lat. *Cinara pectinatae*) iz porodice *Lachnidea* te za njezinu proliferaciju u velike kolonije. Zelene jelove uši izlučuju medljiku i to je osnovni resurs za proizvodnju proizvoda „Bardejovský med / Med z Bardejova”.

Zelene jelove uši hrane se tako što buše grane jele ili listove drugog bjelogoričnog ili crnogoričnog drveća i sišu njihove sokove. Njihov metabolizam ne može prerađivati neke od sastojaka tog soka te ih zbog toga izlučuju u obliku slatkih kapljica (medljika) koje pčele odnose u svoje košnice i obogaćuju specifičnim tvarima (enzimima). Medljiku potom zgušnjavaju, pohranjuju u saće u košnicama i od nje proizvode med. Kranjska medonosna pčela (*Apis mellifera carnica*) na tom se području drži od davnina, pa se prilagodila lokalnim klimatskim uvjetima i skupljanju medljike. Kranjska medonosna pčela (*Apis mellifera carnica*) na tom se području drži od davnina, pa se prilagodila lokalnim klimatskim uvjetima i skupljanju medljike.

Pčele proizvode „Bardejovský med / Med z Bardejova” u košnicama koje su trajno smještene u pčelinjacima ili nomadskim košnicama unutar točno određenih granica općina na određenom zemljopisnom području. Košnice moraju biti izrađene od prirodnog materijala: drva. Pčele se ne smiju držati u plastičnim ili polistirenskim sklopovima košnicama.

Med se vadi iz saća centrifugiranjem u ekstraktorima meda. Centrifugiranje se provodi kada je med zreo, a udio vode nije veći od 18 %. Saće za leglo ne smije se centrifugirati. U košnicama se tijekom pčelarske sezone ne smiju koristiti kemijski medicinski proizvodi. Sadržaj vode u medu ne smije se smanjivati tehničkim isparavanjem. Nakon centrifugiranja med se filtrira s pomoću sita kako bi se uklonile nečistoće (vosak, pčele itd.). Iz meda se smiju ukloniti samo nečistoće i ništa mu se ne smije dodavati. Med se zatim skladišti u spremnicima namijenjenima za tu svrhu ili se može odmah pakirati u staklenke namijenjene krajnjoj prodaji potrošaču. Ako je med skladišten u spremnicima, nakon centrifugiranja smije se otopiti samo na temperaturama ispod 45 °C. Cijeli postupak centrifugiranja i pakiranja meda smije se odvijati samo u pogonu koji je namijenjen za tu svrhu i koji je odobrila relevantna regionalna uprava za veterinarstvo i hranu, a koji se mora nalaziti na određenom području.

Pčelari skupljaju med na tradicionalan, obrtnički način, koji je usko povezan s tim područjem. Posebno umijeće lokalnih pčelara dolazi do izražaja u njihovom odabiru mjesta za postavljanje pčelinjaka, načinu dobivanja meda, njegovom centrifugiranju i načelima skladištenja i pretakanja meda. U dimilici se upotrebljava samo staro trulo drvo s lokalnog drveća, koje daje dim koji je bezopasan i ne nadražuje. Tijekom sezone pčelarstva pčele se ne smiju hraniti šećerom ili drugom hranom za životinje. Saća se otvaraju na tradicionalan način s pomoću vilice. Med se ekstrahira iz okvira centrifugiranjem, bez upotrebe topline. Ne pasterizira se.

Posebnost proizvoda „Bardejovský med / Med from Bardejov” uglavnom se temelji na činjenici da i mediljka s lipe i medljikovac također sadržavaju medljiku s jele, koja utječe na njihovu boju, koja varira od tamnosmeđe do crne; taj sastav stvara vrlo nježan okus. Tu specifičnu kvalitetu duguje svojem sastavu i visokom sadržaju flavonoida, minerala i elemenata u tragovima. Med koji je proizveden na taj način odlikuje se prilično gustom konzistencijom, nježnim okusom, tamnom bojom i aromom. Sadržava vrlo velike količine minerala i elemenata u tragovima.

Kvaliteta proizvoda „Bardejovský med / Med z Bardejova” dobivena na čistim prirodnim lokacijama osvojila je nekoliko nagrada na prestižnim svjetskim sajmovima. Kvaliteta proizvoda prikazana je i u tekstu objavljenom u novinama „Pravda” 5. srpnja 2016.: „Primjerice, ne tako davno medljikovac iz Bardejova proglašen je referentnim proizvodom te vrste.” Novinski članak u novinama „Nový čas” objavljen 14. listopada 2012. nosio je naslov: „Bardejov med je najbolji na svijetu: Pčelar Jozef osvojio zlato”.

Proizvod „Bardejovský med / Med z Bardejova” usko je povezan s područjem iz kojeg potječe. Posebna svojstva proizvoda povezana su sa zemljopisnim područjem. Homogeni šumarci jele rastu samo u vrlo povoljnom i čistom okolišu. Mikroklimatski uvjeti, nadmorska visina, klima i vlažnost zraka na određenom zemljopisnom području stvaraju povoljne uvjete za razmnožavanje zelenih jelovih ušiju, što pak utječe na proizvodnju medljike. Košnice su smještene u gustim šumama jele.

Električna vodljivost medljikovca na određenom zemljopisnom području mnogo je veća od uobičajene vodljivosti medljikovca proizvedenih na drugim područjima. Električna vodljivost posljedica je visokog sadržaja elemenata u tragovima i minerala kao što su magnezij, mangan, željezo, bakar, kobalt, kalcij, fosfor i drugi. Upravo prisutnost tih minerala i elemenata u tragovima u lokalnom podtlu na području na kojem se nalaze šumarci jele daje proizvodu „Bardejovský med / Med z Bardejova” posebna svojstva i kvalitetu. Te rijetke tvari ulaze u grane jele kroz korijenski sustav, a zatim ih izlučuju zelene jelove uši koje se hrane sokom stabala. Pčele ih zatim prenose u košnice u kojima se proizvodi med. Te činjenice utječu na sastav i kvalitetu meda te daju medu iz Bardejova njegova karakteristična svojstva.

Na tom području postoji vrlo duga i neprekidna tradicija proizvodnje meda od medljike s jele. Iskustvo i vještine lokalnih pčelara odražavaju se u metodi proizvodnje meda. Zahvaljujući visokoj razini njihove stručnosti, lokalni pčelari uspijevaju postići sukladnost s brojnim zahtjevima koji su propisani za proizvodnju meda i proizvoditi med s posebnim svojstvima koja proizlaze iz iznimne prirode tog zemljopisnog područja.

Upućivanje na objavu specifikacije proizvoda

https://www.indprop.gov.sk/swift_data/source/2023/CHOP_CHZO/%C5%A1pecifik%C3%A1cie/BARDEJOVSKY%20MED%20MED%20Z%20BARDEJOVA.pdf

ISSN 1977-1088 (elektroničko izdanje)

ISSN 1977-060X (tiskano izdanje)

Ured za publikacije
Evropske unije
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR